

Opinnäytetyö (AMK)

Sosionomi

2020

Satu Hynes

VAPAAEHTOISTEN REKRYTOINTI

– Kirjallisuuskatsaus

Satu Hynes

VAPAAEHTOISTEN REKRYTOINTI

- Kirjallisuuskatsaus

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää minkälaiset ihmiset tekevät vapaaehtoistyötä, sekä tuoda tietoa vapaaehtoistoimijoiden rekrytointiin ja vapaaehtoistyön taustalla vaikuttaviin motivaatioihin liittyvistä tekijöistä. Tutkimuksen toimeksiantajana oli Turun seudun valikkoryhmä ja eräs Turussa toimiva paikallisyhdistys. Tutkimuksella haettiin vastauksia kysymyksiin: minkälaisia motivaatioita vapaaehtoistyön taustalla on? Miten rekrytoida uusia vapaaehtoistyöntekijöitä?

Tutkimusmenetelmä on kuvaileva kirjallisuuskatsaus. Tiedonhaku suoritettiin eksplisiittisesti, ja kirjallisuuskatsauksen analyysimenetelmäksi valikoitui teemoittelu.

Reilu kuusikymmentä prosenttia suomalaisista tekee vapaaehtoistyötä järjestöjen tai yhdistysten organisoimana. Osallisuusprosentti on kaiken kaikkiaan lähes neljäkymmentä ja vapaaehtoistyöhön osallistuu yhtä paljon miehiä kuin naisia. Keskimäärin vapaaehtoistoimintaan käytettiin aikaa noin kahdeksantoista tuntia kuukaudessa. Korkeammin koulutetut tekivät vapaaehtoistyötä muita sosioekonomisia ryhmiä enemmän.

Hyvän olon tunne ja onnellisuus, jotka syntyvät toisten auttamisesta, voivat toimia kannustavana motivaationa vapaaehtoistyöhön ryhtymiselle. Kaikkein onnellisimmiksi kokivat itsensä ne, joiden arjessa yhdistyivät palkkatyö ja vapaaehtoistyö. Tärkeimmäksi syyksi osallistua järjestötoimintaan nousi sote-järjestöihin osallistuneilla halu auttaa muita ihmisiä. Toiseksi suurimmaksi syyksi nousi halu tavata muita samassa tilanteessa olevia tai saada vertaistukea. Altruistiset motivaatiot vaikuttivat positiivisesti vapaaehtoistyön tekemiseen.

Heikko tai olematon strukturoitu jäsenhankinta on järjestöorganisaation suurin haaste etenkin pienemmissä paikallisyhdistyksissä. Vapaaehtoistoimijoiden henkilöressurssien ylläpitäminen ja täydentäminen on kuitenkin jatkuva ja usein vaikea prosessi. Vapaaehtoiset eivät saa maksua palveluistaan, joten organisaation tarjoamat muut myönteiset kokemukset edesauttavat heidän tyytyväisyyteensä toimia vapaaehtoisena. Organisaation toimivuuden kannalta on syytä pohtia, kuinka edistää fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista esteettömyyttä, ja toimijan kokemusta tulla nähdyksi ja kuulluksi.

Vapaaehtoistyö ja -toiminta voi Suomessa hyvin. Kuitenkin uusia toimijoita tarvitaan. Rekrytointi tulisi nähdä jatkuvana prosessina, joka jatkuu koko vapaaehtoistoimijuuden alusta loppuun. Tällä tavoin edistetään vapaaehtoistoimijoiden kiinnittymistä. Kaikkien mahdollisuutta osallistua tulisi tukea. Järjestöorganisaation vastuulla on johtaminen ja organisointi, johon tulee panostaa.

ASIASANAT:

vapaaehtoistyö, altruismi, motivaatio, rekrytointi

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Bachelor of Social Work

2020 | 30 pages, 10 pages in appendices

Satu Hynes

VOLUNTEER RECRUITMENT

- Literature review

The aim of the study was to find out what kind of people volunteer, and to provide information about the factors related to the recruitment of volunteers and the motivations behind volunteering. The study was commissioned by the Turun seudun valikkoryhmä and a local association operating in Turku. The study sought answers to the questions: what kind of motivations are behind volunteering? How to recruit new volunteers?

The research method is a descriptive literature review. The information retrieval was performed explicitly, and thematic design was chosen as the method of analysis of the literature review.

More than sixty percent of Finns volunteer organized by organizations or associations. Overall, the participation rate is almost forty and as many men as women participate in volunteering. On average, about eighteen hours per month were spent on volunteering. People with higher education volunteered more than other socio-economic groups.

The feeling of well-being and happiness that comes from helping others can serve as an encouraging motivation to volunteer. The happiest were those who combined paid work and volunteer work in their daily lives. The main reason for participating in the activities of the organizations was the desire of those who participated in the Social Services and Health Care organizations to help other people. The second biggest reason was the desire to meet others in the same situation or to receive peer support. Altruistic motivations had a positive effect on volunteering.

Weak or non-structured membership acquisition is the biggest challenge for an organizing organization, especially in smaller local associations. However, maintaining and replenishing the human resources of volunteers is an ongoing and often difficult process. Volunteers do not receive payment for their services, so other positive experiences provided by the organization contribute to their satisfaction with volunteering. From the point of view of the functioning of the organization, it is worth considering how to promote physical, mental, and social accessibility, and the experience of the actor to be seen and heard.

Volunteering and activities are doing well in Finland. However, new actors are needed. Recruitment should be seen as an ongoing process that continues throughout the volunteering process from start to finish. In this way, the involvement of volunteers is encouraged. The opportunity for everyone to participate should be supported. The organizing organization is responsible for management and organization, which should be invested in.

KEYWORDS:

voluntary work, altruism, motivating, recruiting

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 VAPAAEHTOISTYÖNTEKIJÖIDEN REKRYTOINTI	8
2.1 Vapaaehtoistyö	8
2.2 Tekijöitä vapaaehtoistyön taustalla	11
2.3 Rekrytointi	13
3 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	16
4 TOTEUTUS	17
4.1 Tutkimusmetodi	17
4.2 Aineisto ja tiedonhaku	17
4.3 Aineiston analyysi	19
5 TULOKSET	20
5.1 Yhteiskunnan, iän, sukupuolen ja sosioekonomisen aseman merkitys vapaaehtoistyössä	20
5.2 Motivaatiot ja vapaaehtoistyö	21
5.3 Rekrytointi ja vapaaehtoistyö	23
6 POHDINTA	25
6.1 Tutkimuksen tarkastelu ja johtopäätökset	25
6.2 Luotettavuus ja eettisyys	28
6.3 Opinnäytetyön prosessi ja eteneminen	29
LÄHTEET	31

LIITTEET

Liite 1. Tiedonhaku­taulukko

Liite 2. Tutkimustaulukko

KAAVIOT

Kaavio 1. Muodollinen vapaaehtoistoiminta Euroopan maissa ikäryhmittäin 2015. $o \geq 16$ -vuotiaat \diamond 65-74-vuotiaat \times ≥ 75 -vuotiaat (Euroopan unionin tilastotoimisto (Eurostat) 2019.).....	9
Kaavio 2. Vapaaehtoistyöhön osallistuminen iän ja sukupuolen mukaan (%) (Suomen virallinen tilasto (SVT) 2018).....	10
Kaavio 3. Vapaaehtoistyöhön osallistuminen sosioekonomisen aseman (15 vuotta täyttäneet) mukaan (%) Suomen virallinen tilasto (SVT) 2018).....	10

KUVIOT

Kuvio 1. Vapaaehtoismotivaation neljä ulottuvuutta (mukaillen Yeung 2005, 107).	13
Kuvio 2. Motivaatioiden hyödyntäminen rekrytoinnissa (mukaillen Yeung 2005, 107; Karreinen 2017, 36–40).. ..	15
Kuvio 3. Vapaaehtoistyön fasilitaattorit.	20

TAULUKOT

Taulukko 1. Sisäänto- ja poissulkukriteerit.	19
---	----

1 JOHDANTO

Vapaaehtoistyöhön osallistumisen hyödyt ovat merkittäviä niin yksilön, kuin yhteiskunnallisestikin tarkasteltuna. Vapaaehtoistyön merkitys tulee kasvamaan entisestään, sillä ikääntyvän väestön määrä kasvaa vauhdilla koko Euroopassa, ja siten Suomessakin (Väestöliitto 2020.) Tarkastelen tutkimuksessani asioita ja ilmiöitä, jotka vaikuttavat ihmisten halukkuuteen tehdä vapaaehtoistyötä. Uusien vapaaehtoistyöntekijöiden rekrytointi on ollut yksi koetuista haasteista järjestösektorilla. Edellä mainittu oli myös toimeksiantajani mielenkiinnon ja toiveen kohde saada vastauksia rekrytointiin liittyviin kysymyksiin. Vapaaehtoistyö on sitoutumatonta, vapaaehtoista ja vastikkeetonta työtä. Näin ollen ulkoisilla motivaatioilla ei ole palkkioiden tai rangaistuksien muodossa vaikutusta rekrytointiin. Uusia vapaaehtoisia tarvitaan, mutta miten tavoittaa heidät? Minkälaisia toimia tarvitaan, ja kuinka niitä voidaan hyödyntää uusien vapaaehtoisten houkuttelemiseksi vapaaehtoistyöhön?

Vapaaehtoistyö voidaan jakaa formaaliin, informaaliin ja kansalaistoimintaan. Formaali, eli muodollisella vapaaehtoistoiminnalla tarkoitetaan toimintaa, joka järjestetään organisaation, virallisen ryhmän tai klubin kautta. Se on esimerkiksi palkattoman työn tekemistä hyväntekeväisyysjärjestöille tai uskonnollisille järjestöille. Informaali eli epävirallinen vapaaehtoistyö tarkoittaa muiden auttamista, esimerkiksi eri kotitaloudessa asuvan perheenjäsenen auttamista ruuanlaitossa tai kaupassa käyntiä. Kansalaistoimintaa on esimerkiksi osallistuminen poliittisiin ryhmiin, yhdistyksiin tai puolueisiin liittyvään toimintaan: osallistuminen kokouksiin tai vetoimuksen allekirjoittamista. (Euroopan unionin tilastotoimisto (Eurostat) 2019.) Tässä tutkimuksessa keskityn formaaliin vapaaehtoistyöhön ja toimijuuteen, ensinnäkin rajatakseni tutkimusta, sekä toimeksiantajani intressejä mahdollisimman hyvin toteuttaakseni.

Tutkimus on kirjallisuuskatsaus vapaaehtoistyöstä, vapaaehtoistyön taustalla vaikuttavista motivaatioista ja vapaaehtoistyöntekijöiden rekrytoinnista. Toimeksiantajani oli Turun seudun valikkoryhmä ja eräs Turussa toimiva paikallinen yhdistys. Tavoitteena oli löytää uutta tietoa ja näkökulmia vapaaehtoistyöntekijöiden rekrytointiin liittyvistä asioista ja ilmiöistä, jota voidaan hyödyntää myöhemmin rekrytoinnissa. Tutkimus toteutui kuvaillevana kirjallisuuskatsauksena ja tutkimusta ohjasivat tutkimuskysymykset: minkälaisia motivaatioita vapaaehtoistyön taustalla on? Miten rekrytoida uusia vapaaehtoistyöntekijöitä? Tiedonhaku suoritettiin eksplisiittisesti ja analyysimenetelmänä oli teemoittelu.

Suomen yli 11 000:ssa sosiaali- ja terveysalan yhdistyksessä toimii puoli miljoonaa kansalaista vuosittain vapaaehtoisena. Vapaaehtoisten työpanos vastaa 21 000 henkilötyövuotta. Tämä on sekä määrällisesti, että laadullisesti merkittävää toimintaa, jonka tarkoituksena on edistää hyvinvointia ja terveyttä. Vapaaehtoistoiminta on keskeistä alan järjestöissä; 74 prosenttia paikallisyhdistyksistä ja 65 prosenttia valtakunnallisista järjestöistä pitää sen painoarvoa suurena toimintansa kokonaisuudessa. Neljä viidestä sosiaali- ja terveysalan yhdistyksistä toimii pelkin vapaaehtoisvoimin. Näistä valtakunnalliset järjestöt toimivat ammatillisesti, vapaaehtoistoiminnan ollessa yksi toiminnan elementistä, mutta paikallisyhdistystoiminta sen sijaan toteutuu pitkälti vapaaehtoisten voimin. (Sosiaali ja terveys järjestö ry. (SOSTE 2018.) Vapaaehtoistyö ja -toiminta on kansallisesti ja kansainvälisesti hyvin merkittävää niin yksilöiden näkökulmasta, kuin yhteiskunnallisestikin tarkasteltuna. Tutkimuksella oli ansaittu paikkansa, mutta lisätutkimuksen tarvetta on edelleen, sillä vapaaehtoistyön rekrytointia on tutkittu hyvin niukasti.

Ensimmäisessä pääluvussa tarkastellaan vapaaehtoistyöhön, motivaatioihin ja rekrytointiin liittyviä asioita ja ilmiöitä teoreettisesti. Toisessa pääluvussa esitellään lyhyesti tutkimuksen tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset. Kolmas pääluku sisältää tutkimuksen toteutukseen käytetyn metodin, aineiston ja tiedonkeruun, sekä analyysin. Neljännessä luvussa tarkastellaan tutkimustuloksia. Loppuluvuissa käsitellään tutkijan johtopäätökset, tarkastellaan tutkimuksen eettisyyttä, sekä tutkijan omaa tutkimustyön prosessia.

2 VAPAAEHTOISTYÖNTEKIJÖIDEN REKRYTOINTI

2.1 Vapaaehtoistyö

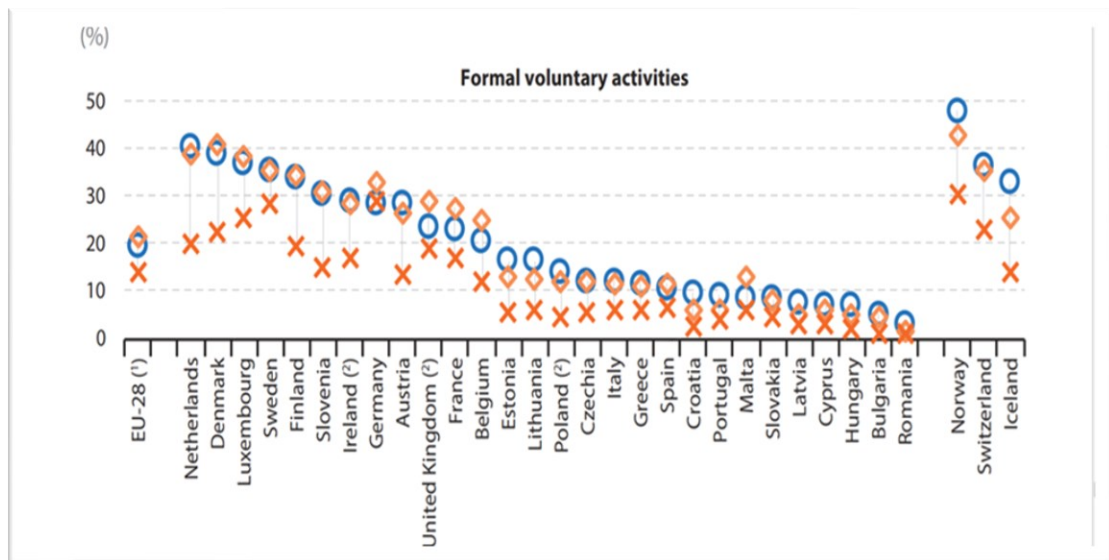
Vapaaehtoistoimintaa on sellainen työ, josta ei makseta palkkaa, mutta toiminnasta aiheutuneita kustannuksia voidaan korvata vapaaehtoiselle. Se on työtä, johon osallistutaan omasta vapaasta tahdosta ja oman henkilökohtaisen valinnan perusteella. Vapaaehtoistyö on syrjimätöntä ja kaikille avointa, tosin erilaiset tehtävät voivat edellyttää erilaisia valmiuksia tai koulutusta. (THL 2020.) Vapaaehtoistoiminnan määritelmät vaihtelevat, mutta yleinen näkemys on, että palkattomuuden, avoimuuden ja vapaatahtoisuuden lisäksi vapaaehtoistoiminnalle yhteistä on, että se hyödyttää toista ihmistä tai yhteisöä (Kaukinen 2015, 47.)

Vapaaehtoistoimintaan ja vapaaehtoistyöhön viitattaessa puhutaan vapaaehtoisesta palkattomasta ja yleishyödyllisestä toiminnasta. Eroa varsinaiseen palkkatyöhön tehtäessä osa puhuukin mieluummin vapaaehtoistoiminnasta. Se on myös käsitteenä laajempi ja väljempi ja sisältää vapaaehtoisavun lisäksi hyvin monen tyyppisiä tehtäviä. (Rajaniemi 2009, 10.) Vapaaehtoistoiminnan ja vapaaehtoistyön voidaan ajatella eroavan toisistaan siten, että vapaaehtoistoiminta on kollektiivista yhdessä tekemistä, ja vapaaehtoistyö kuvaa yksilön tekemää tehtävää. Vapaaehtoistoimintaa organisoii järjestäjä eli organisaatio, jonka hyväksi, ja jonka kautta vapaaehtoinen toimii. Näitä ovat esimerkiksi rekisteröidyt yhdistykset, säätiöt, yritykset, kunta tai uskonnollinen yhdyskunta. (Willberg 2015, 6.)

Ihmiset luovat sosiaalisia suhteita toisiinsa yhdistyksissä, järjestöissä, seurakunnissa ja muissa informaalisissa yhteisöissä, joita kutsutaan kolmanneksi sektoriksi. Kolmannen sektorin toiminnan ytimenä on vapaaehtois- ja järjestötoiminta, jota leimaavat omaehtoisuus, palkattomuus ja usein aatteellisuus. (Karjalainen & Lehtelä 2017, 91.) Kirsi Juhila (2018, 183.) nostaa esiin kolmannen sektorin tekevän paljon julkisia palveluja täydentävää työtä ja paljolti vapaaehtoistyöntekijöiden voimin.

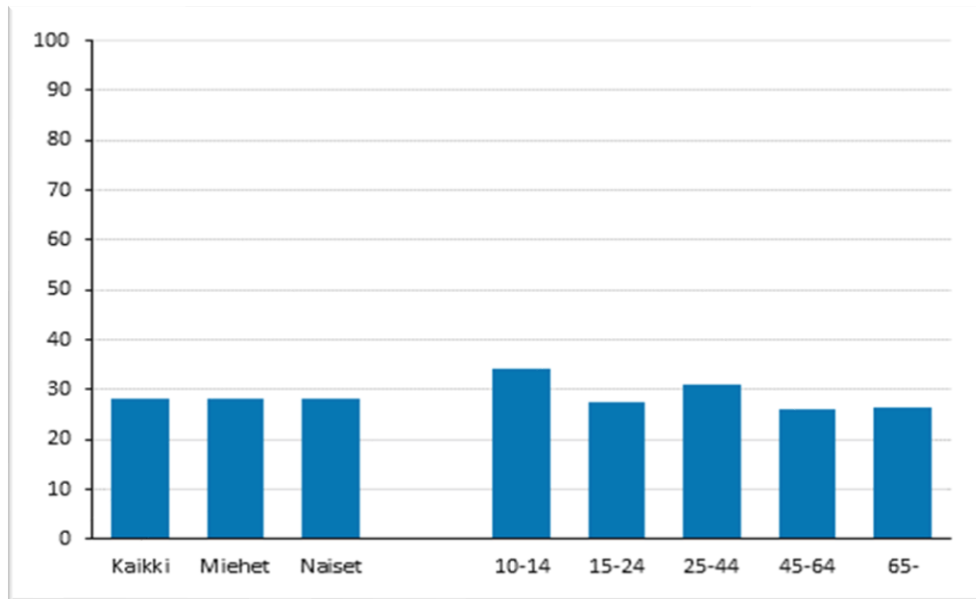
Yhdistysten vapaaehtoisista 59 prosenttia on itse vaikeissa, haastavissa tai muuten vaikeissa elämäntilanteissa olevia ihmisiä ja heidän läheisiään. Vapaaehtoisista keskimäärin 88 prosenttia on myös jäsenenä yhdistyksissä, missä toimivatkin. (Sosiaali ja terveysjärjestö ry. (SOSTE) 2018.)

Vanhemmilla ihmisillä on runsaasti elämäkokemusta, sekä erilaisia taitoja ja kykyjä. Eläkkeelle jäätyään, useat heistä päättävät käyttää osan vapaa-ajastaan osallistumalla erilaisiin vapaaehtoistoimintoihin kuten klubitomintaan, yhdistystomintaan, hyväntekeväisyysjärjestöjen tai uskonnollisten yhteisöjen toimintaan. Viimeisimmän, vuonna 2015 tehdyn sosiaalisen ja kulttuurisen osallistumisen tutkimuksen mukaan (kaavio 1.), eniten vapaaehtoistoimintaan osallistuivat 65–74-vuotiaat miehet (22,5 %). Suomalaiset osallistuivat vapaaehtoistoimintaan Euroopan keskiarvoa enemmän. (Euroopan unionin tilastotoimisto (Eurostat) 2019.)

Kaavio 1. Muodollinen vapaaehtoistoiminta Euroopan maissa ikäryhmittäin 2015. ○ ≥ 16-vuotiaat ◇ 65-74-vuotiaat × ≥ 75-vuotiaat (Euroopan unionin tilastotoimisto (Eurostat) 2019.)

SVT:n (Suomen virallinen tilasto) teettämässä vapaa-aikatutkimuksessa kartoitettiin iän, sukupuolen (kaavio 2.), sosioekonomisen aseman (kaavio 3.) ja asuinalueen: kaupunkimaaseutu luokituksen mukaan vuonna 2017 viimeisten kahdentoista kuukauden aikana järjestöjen tai ryhmien hyväksi vapaaehtoistyötä tehneitä. Tutkimuksessa ilmeni, että eniten vapaaehtoistyötä tekivät 35–44 - vuotiaat (37 %), ja että miehet ja naiset tekivät yhtä paljon vapaaehtoistyötä. 10–14 - vuotiaat osallistuivat myös ahkerasti vapaaehtoistyöhön, mutta harvakseltaan (noin puolet vastanneista 1–3 kertaa tutkimusjakson aikana). Sosioekonomisista ryhmistä yrittäjät ja ylemmät toimihenkilöt tekivät muita enemmän vapaaehtoistyötä (edellä mainituista ryhmistä noin 40 %) ja maaseudulla vapaaehtoistyötä tehtiin hieman enemmän kuin kaupunkialueilla. (Suomen virallinen tilasto (SVT) 2018.)

Kaavio 2. Vapaaehtoistyöhön osallistuminen iän ja sukupuolen mukaan (%) (Suomen virallinen tilasto (SVT) 2018).

Kaavio 3. Vapaaehtoistyöhön osallistuminen sosioekonomisen aseman (15 vuotta täyttäneet) mukaan (%) Suomen virallinen tilasto (SVT) 2018).

2.2 Tekijöitä vapaaehtoistyön taustalla

Empatia perustuu kykyymme samaistua toisen ihmisen tunteisiin. Empatiaa on helpompi tuntea tuttuja kohtaan, sekä sellaisia ihmisiä kohtaan, joiden koemme kuuluvan samaan ryhmään kuin me itse. Kun tunemme empatiaa toisen ahdinkoa, surua tai muuta elämässä tapahtunutta koettelemusta kohtaan ja meillä on motivaatiota auttaa, päästään myötätunnon ytimeen. Myötätuntoa on tarkasteltu useissa eri tieteenaloissa. Etymologian mukaan (latinankielinen *compassio*) alkuliite *com* viittaa yhteydessä tai kanssa olemiseen. Sanan loppuosa *passio* tarkoittaa kärsimystä. Empatian lisäksi myötätuntona on tekoja, joilla pyritään tavoittelemaan toisen parasta ja aktiivista suuntaa eteenpäin. Pyyteetöntä rakkautta ja erityisesti pyyteetöntä myötätuntoa korostetaan kaikissa suurissa kirjauskonnoissa, sekä velvollisuutta ulottaa myötätuntona myös tuntemattomiin, jopa vihamiehiin. Luterilainen Suomi on hyvä esimerkki juuri universalismin näkökulmasta tarkasteltuna. (Seppänen ym. 2017, 36, 38; Manninen 2020, 22–23.)

"Altruismi määritellään ensinnäkin taipumuksena ottaa huomioon toisen etu, sekä toiseksi se on eettinen teoria, jonka mukaan toimintaa voivat motivoida epäitsekkäät syyt. Etiikan mukaan moraalisisissa valintatilanteissa on suositeltavaa tehdä teko, josta seuraa hyvää muille, omasta edusta piittaamatta. Perusteluna voidaan mm. ajatella, että epäitsekäs toisista välittäminen on moraalien perusedellytys. Sen voidaan katsoa olevan myös velvollisuus, sillä vain yhteiseen hyvään tähtäävä toiminta on eettisesti arvokasta. Voidaan myös väittää, että toisten parhaan edistäminen on keino saavuttaa oma etu (altruistinen egoismi). Etiikassa altruismi on egoismin vastakohta, ja ongelmaksi muodostuu eron tekeminen näiden välille. Onko toiminnan ensisijainen päämäärä oma, vaiko toisen etu?" (Tieteen termipankki 2020.)

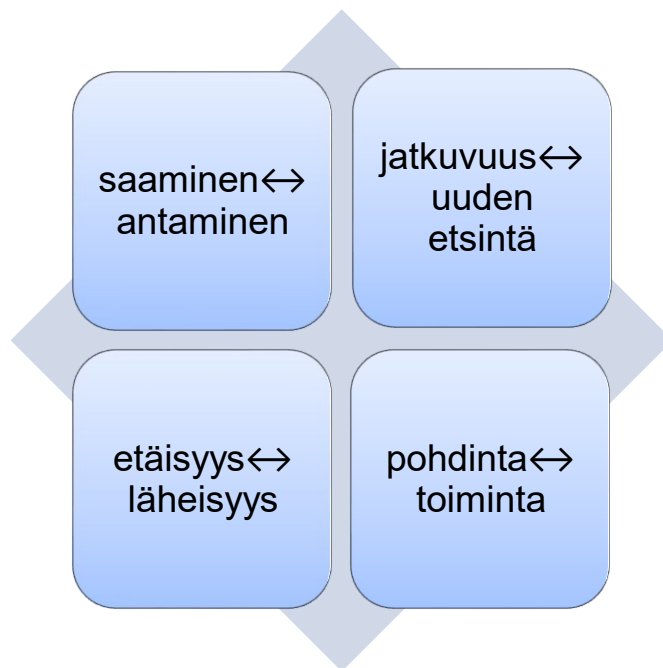
Ihminen voi tehdä asioita tarkoituksenaan edistää omaa etua, toisen etua, tai omaa ja toisen etua. Hän voi tehdä asioita myös edistääkseen meidän yhteistä etuamme, tai vaikkapa sinun ja sitä kautta minun etuani. Käytännössä edellä mainitut neljä motivaation suuntaa sekoittuvat. Oman edun tavoittelu ja vastavuoroisuus, egoismi ja altruismi, sekä itsekkyyden ja auttaminen eivät siis sulje toisiaan pois. Oleellisempaa onkin kysyä, tuottaako toiminta altruistille tyydytystä, eli ikään kuin henkisiä resursseja hyvästä toiminnasta mielekkyyden, hyvän olon tai ilon muodossa. (Pessi & Saari 2008, 51, 58–59; Manninen 2020, 26–29.)

Ihminen uskoo voivansa tehdä tiettyjä asioita ja tuo usko omaan voimiseen luo pohjan tavoitteisiin pyrkimiselle. Pyrkiminen, haluaminen, aikominen ja yrittäminen kuvaavat sitä, mitä nimitetään motivaatioksi psykologian terminologiassa. Jos kysymme esimerkiksi: Miksi X soittaa isovanhemmilleen joka sunnuntai? X saattaa vastata, että hänen vanhempansa pakottavat häntä soittamaan. Se, mitä hän yrittää toiminnallaan saavuttaa, on jokin muu tavoite. Tässä tapauksessa esimerkiksi, että hän noudattaa vanhempiensa tahtoa ja toiminta on keino päästä tähän päämäärään. Edellä mainittu täyttää ulkoiset motivaation merkit, jonka muodot perustuvat ulkoisiin pakkoihin tai rangaistuksiin, ja pakko voi ilmetä häpeän ja syyllisyyden muodossa. Jos X vastaakin, että hänellä on hyvä suhde isovanhempiin ja hänestä on mukavaa olla yhteydessä viikoittain, hän tekee siis jotakin tekemisen ilosta, sen itsensä vuoksi. X:n toimintaa sanotaan silloin sisäisesti motivoituneeksi. (Helkama ym. 2015, 209–210; Martela 2015, 78–79.)

Reissin motivaatioteorian mukaan ihmisellä on kuusitoista perustarvetta. Näistä yksi on idealismi: sosiaalisen oikeudenmukaisuuden perustarve. Tämä perustarve toimii motivoivana tekijänä. Se saa ihmiset kannattamaan yhteiskunnallisia liikkeitä, saa heidät kiinnittämään huomioita asioiden nykytilaan ja tekemään esimerkiksi lahjoituksia. Kun tämä perustarve tyydytty, ihminen kokee myötätunnon tunteita. Vahvan idealismin perustarpeen omaavat ihmiset ovat kiinnostuneita yhteiskunnallisista asioista, kuten maailman rauhasta ja hätää kärsivien auttamisesta, joskus hyvinkin syvästi. Heitä voidaan kuvailla myötätuntoisiksi, humaaneiksi ja oikeudenmukaisiksi ihmisiksi. Lisäksi heihin voidaan yhdistää sellaisia luonteenpiirteitä, kuten sitoutuneisuus, hyväntekeväisyys, vapaaehtoisuus, ja jopa marttyyrius. Heikon idealismin perustarpeen omaavat ihmiset taas keskittyvät pikemminkin oman elämänsä tapahtumiin. Heidän ajatusmaailmansa mukaisesti epäoikeudenmukaisuus on osa elämää, ja ettei sen suhteen tarvitse niinkään tehdä mitään, ellei tämä epäoikeudenmukaisuus satu suoraan omalle kohdalle tai lähipiiriin. Heitä voidaan kuvailla tunteettomiksi, realistisiksi ja ihmisiksi, jotka jättävät epäkohtia huomioita. (Reiss ym. 2018, 34, 65.)

Henkilökohtainen motivaatio on vapaaehtoistyön toteutumisen ja jatkuvuuden ydinasia niin teoreettisen tutkimuksen, kuin käytännön elämän kannalta. Samanaikaisesti vapaaehtoistoiminnan ydinpiirteet ja vahvuudet: vapaaehtoisuus, vapaamuotoisuus, joustavuus ja riippumattomuus, ovat riski toiminnan jatkuvuudelle. (Yeung 2005, 83.) Hanifi (2013, 44) toteaa, että erityisesti nuorille on ominaista osallistua satunnaisesti, eivätkä he sitoudu toimintaan pitkäkestoisesti.

Kuviossa 1. on kuvailtu vapaaehtoisuuden neljän ulottuvuuden jakautuvan joko vapaaehtoistoimijaa itseä kohti, tai itsestä poispäin suuntautuvaksi. Itseä kohti suuntautuneet motivaatiot kuvaavat itselle saamista, tuttua jatkuvuutta, sisäistä pohdiskelua ja mietiskelyä, sekä etäisyyttä toisista. Itsestä ulospäin suuntautuneet motivaatiot kuvaavat vapaaehtoistoimijuuden tuomia sosiaalisia piirejä, toimintoja ja uusia sisältöjä, sekä toisille antamista. Itseä kohti tai itsestä poispäin suuntautuva motivaatio ei ole toistaan parempi tai huonompi vapaaehtoistoiminnan kannalta, ja vastakkain asettelua: egoismi - altruismi ei tule myöskään käyttää. (Yeung 2005, 108.)

Kuvio 1. Vapaaehtoisuuden neljä ulottuvuutta (mukaillen Yeung 2005, 107).

2.3 Rekrytointi

Itsemääräämisteorian mukaan ihmisten toimintaan vaikuttavat kolme psykologista tarvetta. Nämä ovat kompetenssin tarve (minä osaan), autonomian tarve (minä päätän), sekä liittymisen tarve (minusta pidetään). Ympäristö tai toiminta, joka tukee em. tarpeita, tukee samalla sisäsyntyistä, omaehtoista motivaatiota. Aidosti motivoiva ympäristö on lähtökohta motivoituneille ihmisille. Edellä mainitun mukaisesti, myös voittoa tavoittelemattoman toiminnan ympäristön tulee olla mieluinen, ja sellainen, jossa toimii samanhenkisiä ihmisiä. (Jaakkola & Liukkonen 2002, 31; 60; Pink 2009, 64; Hakonen 2015,

149; Helkama ym. 2015, 210–21; Salmela-Aro & Nurmi ym. 2017, 60; Fogarty 2019, 38–40.)

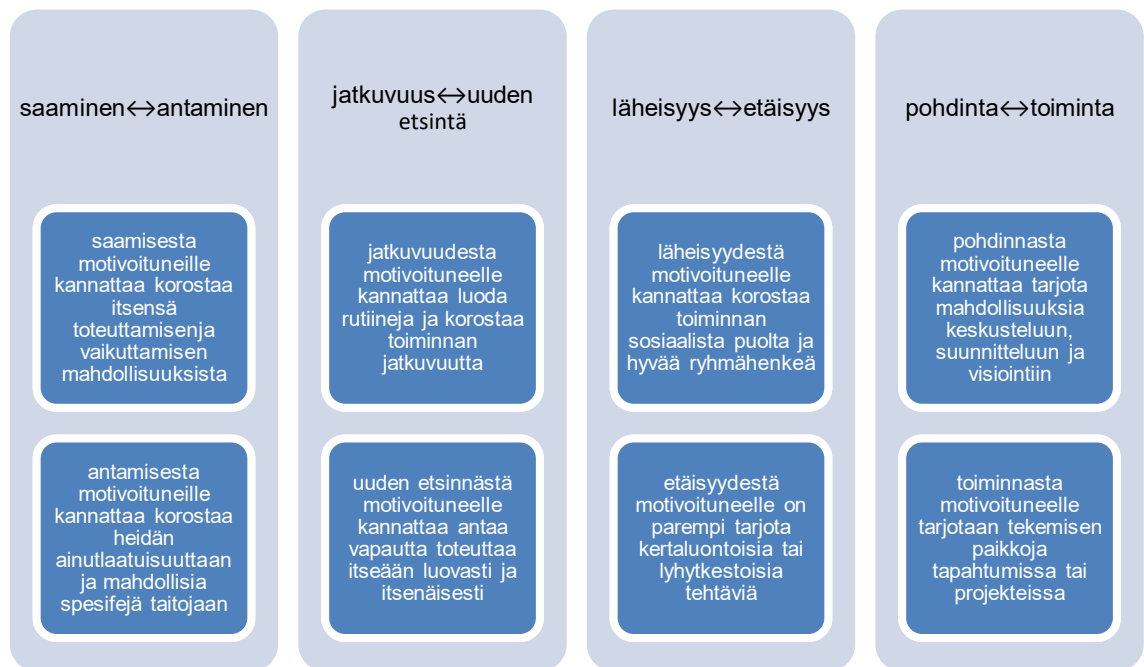
Menestyvä yhdistys käyttää aikaa vapaaehtoistoiminnan ja -tehtävien suunnitteluun. Ihmiset osallistuvat yhdistyksen toimintaan helpommin, jos toiminta on suunniteltu heidän lähtökohdistaan käsin, ei yhdistyksen. Tärkein kohderyhmä on yhdistyksen oma jäsenkunta, kun lähdetään rekrytoimaan uusia aktiiveja. He ovat valmiiksi kiinnostuneita yhdistyksen ajamista asioista ja ainakin jollain tasolla sitoutuneet yhdistyksen toimintaan. Todennäköisimmin heidän tuttavapiiristäänkin löytyy samanhenkisiä ihmisiä, joita kiinnostavat samankaltaiset arvot. Vapaa-ajallaan he ovat varmasti keskustelleet jotakin siitä mitä he tekevät, ja heidän ystävänsä saattavat olla kiinnostuneita lähtemään toimintaan mukaan. Oleellisinta kuitenkin uusien jäsenten ja aktiivien hankinnassa on yhdistyksen kiinnostava perustoiminta, joka aktiivisesti huomioi ja houkuttelee uusia jäseniä. (Karreinen ym. 2017, 9, 24; Richer 2017, 96–97.)

Kun ihmistä halutaan palkita (ylimääräisesti, ekstra) konkreettisesti hyvästä suorituksesta, niin on muistettava yksi perustavanlaatuinen ja oleellinen seikka: palkinnon pitäisi olla saajalleen yllätys ja se tulisi antaa vasta, kun työ on tehty. Tässä palkinnolla tarkoitetaan konkreettista, ulkoapäin tulevaa, esimerkiksi rahallista bonusta. Jos palkintoa "mainostetaan" jo ennen tehtävän aloittamista, niin vaarana on, että tehtävän tekeminen fokuoituukin palkinnon saavuttamiseen, eikä itse tehtävään. *Jos-sitten* (jos teet tämän tehtävän, niin sitten) palkitsemisesta tulisikin siirtyä *nyt kun* (nyt, kun tehtävä on näin hienosti tehty) palkitsemiseen. Aineellisen palkinnon saaminen hyvin suoritetusta tehtävästä yllättäen ja jälkikäteen todennäköisemmin vahvistaa sisäistä motivaatiota, kuin jos palkinto koetaan syyksi tehtävän tekemiseen. Erotettakoon edellä mainittu vielä palkinnosta, tyydytyksestä, jonka ihminen saa itse tehdystä työstä. Hän on esimerkiksi ylpeä työstään tai hänen organisaationsa eetos, eettinen linjaus käy yksiin hänen omansa kanssa. (Pink 2009, 64–65; Rope & Kettunen 2012, 55–56, 178; Hakonen 2015, 148.)

Sosiaalisen median hyödyntäminen antaa yritykselle mahdollisuuden laajaan näkyvyyteen. Itsetuotettu, positiivinen sisältö antaa yrityksestä hyvän kuvan ja lisää mielenkiintoa sitä kohtaan. Kiinnostavuutta voi lisätä esimerkiksi videoidulla henkilöhaastattelulla. Toinen vaihtoehto voisi olla valokuvat tai videot yhteisistä tilaisuuksista tai ihan arkipäivästä. Tällä tavoin ulkopuolisille saadaan välitettyä kuvaa paikan ilmapiiristä ja yhteishengestä. Uskottavuutta saadaan lisää, kun se on ruohonjuuritasolla toteutettu, siinä toiminnan ympäristöissä ja hetkessä, mikä on käsillä. Verkostojen hyväksikäyttö laajentaa niin ikään näkyvyyttä. Sosiaalista mediaa hyväksikäytettäessä tulee muistaa helppokäyttöisyys.

On esimerkiksi tärkeää, että sivut pääsevät oikeuksiinsa myös älypuhelimissa ja tableteilla, ja että niitä on helppo jakaa. Kohderyhmää tulee miettiä ja seurata sivuilla käyntien tai viittausten määrää. (Korpi ym. 2012, 89–94; Salli & Takasalo 2014, 32–33, 42.)

Uusien jäsenten rekrytoinnissa on tärkeää tiedostaa, minkälaisia erilaisia motiiveja heillä on toimintansa taustalla (kuvio 2.) Ihmiset sitoutuvat ja ovat tyytyväisiä, kun he löytävät itselleen hyödyllisiä ja innostavia toimintamahdollisuuksia. (Yeung 2005, 107; Karreinen ym. 2017, 35.)

Kuvio 2. Motivaatioiden hyödyntäminen rekrytoinnissa (mukaillen Yeung 2005, 107; Karreinen ym. 2017, 36–40).

3 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITE JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Tutkimuksen tarkoituksena oli tuoda tietoa vapaaehtoistoiminnasta: missä määrin ja muodoissa sitä tehdään, ja minkälaiset ihmiset osallistuvat vapaaehtoistoimintaan, sekä ihmisten motivaatioista vapaaehtoistojen taustalla. Edellä mainitun tiedon avulla, oli tarkoitus saada ymmärrystä ja näkökulmia rekrytointiin liittyviin haasteisiin.

Tutkimus toteutettiin kirjallisuuskatsauksena. Opinnäytetyön toimeksiantajana oli Turun seudun valikkoryhmä, sekä Turussa toimiva paikallisyhdistys. Turun seudun valikkoryhmän, joka toimii Turussa ja lähialueille toimivien yhdistysten yhteistyöfoorumina, kautta opinnäytetyön tuloksia voidaan mahdollisesti hyödyntää siten myös muissa Turun seudulla toimivissa järjestöissä ja yhdistyksissä. Opinnäytetyön tavoitteena oli löytää vapaaehtoistyöntekijöiden rekrytointiin liittyvien ilmiöiden ja keinojen kehittämiseen uudenlaista ajattelua tulevaisuutta silmällä pitäen.

Tutkimuskysymykset olivat:

1. Minkälaisia motivaatioita vapaaehtoistyön taustalla on?
2. Miten rekrytoida uusia vapaaehtoistyöntekijöitä?

4 TOTEUTUS

4.1 Tutkimusmetodi

Tutkimusmenetelmän valinta ja tutkimusmateriaalin keräämisen tapa liittyy kysymykseen: millaista tietoa tällä tutkimuksella pyritään hankkimaan (Vilkkä 2015, 63). Tutkijan täytyy aina muistaa, että hän kirjoittaa nimenomaan tutkijana. Tämän lisäksi hänen on aina mietittävä, jo tutkimusta suunnitellessaan sitä, kenelle hän tutkimustaan kirjoittaa. Tutkimusteksti kirjoitetaan oman oppiaineen ja tiedeyhteisön kanssa ennalta sovitulla tavalla, sillä eri tieteenaloilla tutkimustekstin rakenne ja ilmaisutapa poikkeavat toisistaan. (Vilkkä 2006, 115.)

Tutkimusmetodina kuvaileva kirjallisuuskatsaus on yksi yleisimmin käytetyistä kirjallisuuskatsauksen perustyypeistä. Siinä käytetyt aineistot ovat laajoja, eikä aineiston valintaa rajaa metodiset säännöt ja sitä voidaankin luonnehtia yleiskatsaukseksi ilman tarkkoja ja tiukkoja sääntöjä. Tutkittavan ilmiön ominaisuuksia pystytään kuitenkin tarvittaessa luokittelemaan ja kuvaamaan laaja-alaisesti. Systemaattiseen katsaukseen ja meta-analyysiin verrattuna tutkimuskysymykset ovat väljempiä. (Salminen 2011, 6; Kangasniemi ym. 2013, 293.) Keskeistä kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa ja koko tutkimusprosessissa on tutkimuskysymys (-et). Tutkimuskysymys ohjaa aineiston valintaa. Aineisto muodostuu aiemmin julkaistusta, tutkimusaiheen kannalta merkityksellisestä tutkimustiedosta. (Kangasniemi ym. 2013, 294–295.)

4.2 Aineisto ja tiedonhaku

Kirjallisuuskatsauksen lähdeaineistosta puhuttaessa käytetään termiä ”kirjallisuus”. Tällä tarkoitetaan laajasti kirjallista lähdeaineistoa. Tällaisia ovat esim. kirjallisuus, tieteellinen tutkimus ja ammattikirjallisuus. Muita tutkimusmateriaaleiksi kelpaavia aineistoja ovat esimerkiksi julkisyhteisöjen selvitykset (ministeriöt ja virastot yms.), kansainvälisten organisaatioiden (YK ja EU jne.) raportit, tieteellisten järjestöjen julkaisut ja muiden asiantuntijaorganisaatioiden tutkimukset ja selvitykset. (Salminen 2011,31.)

Hyvää tutkimusta ei saa aikaiseksi ilman hyvää aineistoa, mutta hyväkään aineisto ei takaa hyvää lopputulosta. Edelleen tutkimuksen tekijän tulee löytää aineistosta oleelliset asiat ja tieto. Hyvän tutkimuksen edellytyksenä on siis laadukas aineisto ja tekijä, joka löytää aineistosta tarvittavan informaation, jota tutkimuksessaan hyödyntää. Tutkimusmenetelmästä tulisi myös olla vähintäänkin vahva näkemys, ennen kuin lähtee hankkimaan tutkimusaineistoa. (Hakala 2018, 14.)

Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen eksplisiittinen aineiston valinta eroaa systemaattisen kirjallisuuskatsauksen implisiittisestä aineiston valinnasta, sillä tavoin, että se ei ole niin sidoksissa hakusanoihin, aika- ja kielirajoituksiin, vaan näistä voidaan tarpeen vaatiessa poiketa kesken prosessin. Oleellisinta on aineiston sisältö ja sen suhde muihin mukaan otettaviin tutkimuksiin. Kirjallisuuskatsaukselle ominaista on, että aineistoa haetaan sähköisistä tieteellisistä tietokannoista tai manuaalisesti tieteellisistä julkaisuista. (Kangasniemi ym. 2013, 295–296.)

Opinnäytetyön aiheeseen perehdyin etsimällä tietoa kirjoista, tieteellisistä julkaisuista, raporteista ja muista varteenotettavista tietolähteistä, niin painetussa kuin sähköisessä muodossa. Keräämäni tiedon perusteella kirjoitin opinnäytetyöni teoriaosuuden vapaaehtoistyön, motivoinnin ja rekrytoinnin osalta.

Tutkimusaineiston (taulukko 1) sisäänottokriteereinä oli, että se on alle kymmenen vuotta vanhaa ja maksuttomasti saatavilla. Aineistoa hain suomen- ja englanninkielisistä julkaisuista ja aineiston piti täyttää tieteellisen tutkimuksen tai julkaisun kriteeristö, tai muulla tavoin olla tunnettujen asiaorganisaatioiden tuottamaa tutkimustietoa. Aineiston tuli myös vastata tutkimuskysymyksiin. Tutkimusaineiston tiedonhakuun (liite 1) käytin keskeisiä ulkomaisia sosiaalialan tietokantoja: Academic Search Eliteä (EBSCOhost), Elsevier: Science Directiä, Emerald Insightia (Journals), Cinahl Completea (EBSCOhost), sekä suomalaisista tietokannoista Arto - kotimainen artikkeliviitetietokantaa, Julkari - STM:n hallinnonalan avointa julkaisuarkistoa, sekä Google Scholaria.

Tiedonhaussa käytin MeSH- asiasanastoja, sekä vapaasanahakua, että fraaseja. Käytin hyväkseni Boolean operaattoreita: AND, OR ja NOT tarkentamaan hakua. Tein hakuja eri yhdistelmillä, hakusanoja muokaten ja täsmentäen vastaamaan tutkimuskysymyksiä niin kauan, että sain riittävän ja kattavan aineiston. Hakusanojen ja rajauksien jälkeen, tarkastelin aineistoa otsikoiden ja tiivistelmien mukaan. Näistä edelleen karsiutui tarkempaan tarkasteluun aineisto, josta valikoin parhaiten tutkimuskysymyksiini vastauksia antavan ja kriteeristöni mukaisen tutkimusaineiston (liite 2).

Taulukko 1. Sisäänotto- ja poissulkukriteerit.

Sisäänottokriteerit	Poissulkukriteerit
Aineisto julkaistu vuosina 2010–2020	Yli kymmenen vuotta vanha aineisto
Aineisto on maksuton	Aineisto maksullinen
Kirja, väitöskirja, pro-gradu, artikkeli, tiedeellinen julkaisu, tutkimus tai selvitys	Opinnäytetyö
Suomen- tai englanninkielinen	Muun kielinen
Aineisto vastaa tutkimuskysymyksiin	Aineisto ei vastaa tutkimuskysymyksiin

4.3 Aineiston analyysi

Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen ydin on käsittelyosan rakentaminen. Sen tarkoituksena ja tavoitteena on vastata tutkimuskysymykseen laadullisena kuvailuna ja mahdollisesti uusien johtopäätöksien tekona. Kuvailu yhdistää ja analysoi tutkimuksessa käytettyä aineistoa. Alkuperäistä aineiston sisältämää tietoa ei muuteta, mutta saatetaan tulkita uudella tavalla. Kuvailun rakentuminen sisältää elementtejä laadullisen aineiston analyysimenetelmistä. Synteesin luominen tapahtuu tutkittavan ilmiön kannalta merkityksellisten seikkojen ryhmittäminen sisällöllisiksi kokonaisuuksiksi. (Kangasniemi ym. 2013, 296–297.)

Opinnäytetyöni analyysimenetelmäksi valitsin teemoittelun. Tässä analysoinnin tavassa muodostetaan teemoja, eli keskeisiä aiheita aineistolähtöisesti, ja haetaan niistä yhdistäviä tai erottavia seikkoja Joskus aineistosta löytyy uusia teemoja, eivätkä ne välttämättä noudata tutkijan tekemää järjestystä ja jäsenystä. Aineistoa järjesteltäessä kunkin teeman alle kootaan aineistosta ne kohdat, joissa kyseessä olevaa teemaa on käsitelty ja järjestetään ne omiksi kokonaisuuksiksi. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006, 105–106.)

Tutkimuskysymyksistä nousivat esiin keskeiset käsitteet: vapaaehtoistyö, motivaatiot ja rekrytointi. Tutkimusaineiston jaottelin näiden keskeisten teemojen mukaisesti. Edellä mainituista nostin tutkimusaineistosta esiin nousseita, toistuvia ja keskeisiä teemoja, joita tarkastelin yksityiskohtaisemmin. Teemoiksi valikoituivat sisäiset- ja ulkoiset motivaatiotekijät, osallisuus, autonomia ja sosiaalinen media.

5 TULOKSET

5.1 Yhteiskunnan, iän, sukupuolen ja sosioekonomisen aseman merkitys vapaaehtoistyössä

Poliittisissa ohjelmissa kansalaisten osallistumisen merkitys korostuu/ nousee tärkeimpien joukkoon. Jokaisella kansalaisella tulee olla mahdollisuus osallistua kykyjensä mukaisesti (kuvio 3.). Taloudellista (palkkatyö), sosiaalista (perhe ja ystävät) ja yhteiskunnallista (vapaaehtoistyö virallisissa voitto tavoittelemattomissa yhdistyksissä) osallistumista tarvitaan, että yhteiskunta toimii optimaalisesti. (Pirnes & Tiihonen 2011, 436–437, 440; van Steenbergen ym. 2015, 354.)

Poliittisten toimien ja osallistumisen merkitystä korostetaan myös Niebuurin ym. (2018, 1) tekemässä tutkimuksessa. Väestön ikääntymisen myötä vapaaehtoistyön yhteiskunnallinen merkitys kasvaa. Tämän vuoksi on tärkeää saada lisää tietoa ja löytää keinoja uusien potentiaalisten vapaaehtoisten löytämiseen. Samaisessa tutkimuksessa todettiin, että mm. korkeampi koulutus, naimisissa olo, yli 55- vuotiailla hyvät tulot, hyvä fyysinen ja psyykkinen terveys, laaja sosiaalinen verkosto, ja aiemmat vapaaehtoistyön kokemukset olivat positiivisesti yhteydessä vapaaehtoistoimijuuteen. Ikä, toiminnalliset rajoitukset ja vanhemmuuteen siirtyminen puolestaan vaikuttivat käänteisesti vapaaehtoisuuteen. (Niebuur ym. 2018, 13–18.) Hanifi (2013, 22) nostaa esiin sosiaalisen pääoman käsitteen. Se pitää sisällään näkemyksen, että ymmärtääkseen yhteiskunnan hyvinvointia, tulisi talouden lisäksi ottaa huomioon sosiaalinen ulottuvuus. Yhteistyökyky eri toimijoiden välillä ja sitä tukevat verkostot ovat vahva perusta yhteisöllisyydelle ja sosiaaliselle pääomalle. (Hanifi 2013, 22.)

Kuvio 3. Vapaaehtoistyön fasilitaattorit.

Eläkkeellä olevilla on potentiaalisesti paljon vapaata aikaa, joka mahdollistaa vapaaehtoistyöhön osallistumisen. Nuoremmilla, jotka elävät elämänsä ”ruuhkavuosia”, ovat usein töissä ja heillä on alaikäisiä lapsia. Vapaaehtoistyöhön kuuluu tyypillisesti ajan antamista toisten hyväksi, ja nuoremmilla tätä aikaa ei välttämättä ole. Näin ollen rahan lahjoittaminen hyväntekeväisyyteen on vähemmän kuormittavaa, mutta emotionaalisesti samalla tavoin palkitsevaa kuin vanhempien ihmisten osallistuminen vapaaehtoistyöhön. (Tanskanen & Danielsbacka 2015, 178.) Alankomaissa tehdyn tutkimuksen mukaan vapaaehtoistyön tekemisellä oli positiivisia vaikutuksia työntekijän pysymiselle työelämässä eläkkeelle pääsyn jälkeenkin. Vapaaehtoistyöhön osallistuminen, oli korkean työhönsitoutumisen, hyvän fyysisen terveyden, mutta toisaalta myös huonon taloudellisen tilanteen ohella yksi tärkeä syy jatkaa työelämässä. (de Wind ym. 2016, 7.)

37 % suomalaisista osallistuu vapaaehtoistoimintaan. Osallistumisaktiivisuus on kuta-kuinkin sama eri väestöryhmissä, eli naiset ja miehet, sekä nuoret ja vanhat tekevät keskimäärin yhtä paljon vapaaehtoistyötä. Aikaa vapaaehtoistoimintaan käytetään keskimäärin noin kahdeksantoista tuntia kuukaudessa, poikkeuksena 15–24-vuotiaat, sekä iäkkäämmät, jotka käyttivät aikaa lähes kaksikymmentä tuntia. (Pessi ym. 2011, 581.)

Maaseutumaisilla aluetyypeillä asuvista työikäisistä naisilla osallistuminen sote-järjestöjen toimintaan oli yleisempää kuin kaupungeissa tai niiden kehysalueilla. Naisilla kaiken kaikkiaan sote-järjestöjen toimintaan osallistuminen oli yleisempää kuin miehillä. Naiset osallistuvat miehiä todennäköisemmin vapaaehtoistyöhön terveysalan järjestöissä, ja miehet suosivat esimerkiksi urheiluseuroja. (Ilomäki ym. 2016, 8–9.) Suosituin vapaaehtoistoimijuuden alue liittyy liikuntaan ja urheiluun (30 %). Lähes yhtä paljon osallistutaan sosiaali- ja terveysalojen (25 %), sekä kolmanneksi lasten ja nuorten kasvatukseen liittyviin toimintoihin (22 %). (Pessi 2011, 581.)

5.2 Motivaatiot ja vapaaehtoistyö

Hyvän olon tunne ja onnellisuus, jotka syntyvät toisten auttamisesta, voivat toimia kannustavana motivaationa auttaa tuntemattomiakin. Toisaalta kun omat resurssit ovat hyvin vähäiset, muiden auttaminen ei välttämättä tuota onnellisuutta. Voi syntyä kokemus siitä, että auttaminen heikentää omaa tilannetta liikaa. Tutkimuksemme perusteella hyväntekeväisyysjärjestöille lahjoittavat nuoremman sukupolven edustajat ovat muita onnellisempia. Vapaaehtoistyö taas on yhteydessä suurempaan onnellisuuteen suurten ikäluokkien edustajilla. (Tanskanen & Danielsbacka 2015, 470, 479.) van Campen ym.

(2013, 47) tutkivat epävirallisen hoivatyön tekijöiden kokemusta koettuun onnellisuuteen. Tutkimuksessa todettiin, että alle kuusi tuntia viikossa tehtyä hoivatyötä, sekä edellä mainitun lisäksi tehty palkka- tai vapaaehtoistyö lisäsivät koettua onnellisuutta ja hyvinvointia. Kaikkein onnellisimmiksi kokivat itsensä kuitenkin ne, joiden arjessa yhdistyivät palkkatyö ja vapaaehtoistyö, mutta jotka eivät tehneet hoivatyötä. (van Campen ym. 2013, 49.)

Tärkeimmäksi syyksi osallistua järjestötoimintaan nousi sote-järjestöihin osallistuneilla halu auttaa muita ihmisiä (miehet 34 %, naiset 39 %). Toiseksi suurimmaksi syyksi nousi sekä miehillä että naisilla halu tavata muita samassa tilanteessa olevia tai saada vertaistukea (miehet 30 %, naiset 33 %). Muuhun kuin sotejärjestöjen toimintaan osallistuneilla halu auttaa muita ihmisiä oli osallistumisen syynä vain 6–8 prosentilla ja vertaistuki 3–6 prosentilla. (Ilomäki ym. 2016, 8.) Vapaaehtoistyö on arvokasta, tarkoituksenmukaista ja vapaaehtoistyön toteuttaminen tarjoaa myönteisiä kokemuksia ja haasteita (Räihä ym. 2012, 228–229). Chen (2016, 175) nostaa tutkimuksessaan vapaaehtoistyön olevan paitsi elämää rikastuttavaa, myös konteksti ja resurssi uuden oppimiselle.

Ihannekuva vapaaehtoistoiminnasta toteutuu silloin, kun kumpikaan osapuoli (vapaaehtoinen tai avunsaaja) ei ole jatkuvasti riippuvainen avusta tai sen jatkumisesta, eikä siihen sisälly pakkoa (Kuronen 2015, 155). Kanadalaisessa tutkimuksessa selvitettiin kuinka velvoite tehdä vapaaehtoistyötä opiskeluaikana vaikuttaisi oppilaiden myöhemmän halukkuuteen, sekä itseasiälliseen osallistumiseen vapaaehtoistyöhön lukio-opintojen jälkeen. Velvoite tehdä vapaaehtoistyötä vähensi oppilaiden todennäköisyyttä tehdä vapaaehtoistyötä ensimmäisen lukion päättymisen jälkeisen vuoden aikana, kuin muuten olisi ollut odotettavissa. Laajalla marginaalilla lukioaikana ja sen jälkeen tehtyä. Suoraan negatiivinen vaikutus velvoitteella oli niihin oppilaisiin, jotka eivät jatkaneet opiskelua lukion jälkeen. (Yang 2017, 395.) Ma (2003) havaitsi tekemässään tutkimuksessaan (Pramathevan & Garces-Bacsal 2012, 152 mukaan), että nuorempien, 10–12-vuotiaiden lasten kohdalla hyvät kaverisuhteet ja positiiviset vertaisvaikutukset lisäsivät altruistista suuntautumista.

Empatia, korkea oikeustaju, sinnikkyys, itsenäisyys, sosiaaliset taidot ja optimismi ovat altruistille ominaisia luonteenpiirteitä, ja joita liitetään altruistin käytökseen ja sisäiseen motivaatioon. Ulkoisilla tekijöillä, kuten vakaalla ja rakastavalla kasvuympäristöllä, jossa vanhemmat olivat myötätuntoisia ja suhtautuivat myönteisesti hyväntekeväisyyteen, oli positiivinen ja vahvistava vaikutus lasten altruismiin. Inspiroiva, kannustava ja

autonomiaa suosiva opiskeluympäristö vaikutti niin ikään edellä mainitulla tavalla. (Prathevan & Garces-Bacsal 2012, 151–153.)

5.3 Rekrytointi ja vapaaehtoistyö

62 % suomalaisista vapaaehtoisista toimii yhdistyksen tai säätiön organisoimassa vapaaehtoistoiminnassa (Pessi ym. 2011, 581). Järjestöjen toiminnan kehittämisen, sekä järjestöjen tavoittamien kansalaisten elämäntilanteen ja näkemysten selvittämisen kannalta on tärkeää, että järjestöjen keskuudessa tehdään tutkimusta. Tätä edesauttaa se, että järjestöillä on laaja kosketuspintaa kansalaisiin mm. erityyppisten matalan kynnyksen palveluiden ja vertaistoiminnan kautta. (Pitkänen & Tourunen 2016, 24.)

Yksilön asemaa tulisi tarkastella järjestöorganisaatiossa. Yksilö voi toimia sen jäsenenä, vapaaehtoisena, luottamustehtävissä tai työntekijänä. Organisaation toimivuuden kannalta on syytä pohtia, kuinka edistää fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista esteettömyyttä, ja toimijan kokemusta tulla nähdyksi ja kuulluksi. Järjestöorganisaation, sen yhteisön ja toimijan välinen suhde voi kannustaa ja innostaa, mutta ajan kuluessa myös tulla rutiininomaiseksi, tai jopa tuntua pakolta. Järjestön tulisi edesauttaa toimijan kiinnittymistä, olipa kyseessä sitten lyhytaikaista tai pidempikestoista vapaaehtoista työtä tekevä. Yhteisöllisyyden ja yhteenkuuluvuuden tunteen voimistaminen on omistajuutta, jota jakamalla uusille toimijoille, saadaan välitettyä arvokasta hiljaista tietoa ja samalla edesautetaan uusiutumista. (Nyman ym. 2015, 14.)

Bang (2013, 163–164) toteaa voittoa tavoittelemattomien yhdistysten luottavan vapaaehtoistyöntekijöihinsä ja olevan riippuvaisia heistä. Lahjakkaiden ja taitavien vapaaehtoistoimijoiden henkilöresurssien ylläpitäminen ja täydentäminen on kuitenkin jatkuva ja usein vaikea prosessi. Vapaaehtoiset eivät saa maksua palveluistaan, joten organisaation tarjoamat muut myönteiset kokemukset edesauttavat heidän tyytyväisyyteensä toimia vapaaehtoisena. Vapaaehtoistyön palkattomuuden luonteen vuoksi nuorempia ihmisiä saattaa houkutella enemmän työmahdollisuudet, joista he saavat rahallista korvausta. Ikääntyneet työntekijät kokevat yleensä heidän nykyisen työnantajansa olevan viimeinen, mikä saa heidät suhtautumaan myönteisemmin työnantajaan. Siksi vanhemmat vapaaehtoiset saattavat haluta jatkaa vapaaehtoistyötä organisaatiossa pidempään. (Bang 2013, 165.)

Internet toimintaympäristönä kehittyy koko ajan. Haasteeksi muodostuu muutosten tapahtuminen kiihtyvällä nopeudella. Järjestöjen tulisikin kyetä ennakoimaan käyttäjien palvelutarpeita, sekä kykyä hyödyntää käytössä olevia uusia ohjelmistosovelluksia. Myös sosiaalisen median uusia trendejä täytyy seurata tiiviisti pystyäkseen synnyttämään uusia kokeiluja. Järjestöiltä tämä edellyttää askeleen edellä olemista suhteessa tietotekniseen kehitykseen. Sosiaali- ja terveysjärjestöjen verkkopalveluilta asiakkaat odottavat ennen kaikkea asiantuntijatietoa sekä ohjausta ja neuvontaa. (Rahikka 2013, 26, 28.) Etenkin nuorten kohdalla tarvitaan uusia keinoja saada heidät vapaaehtoistoimintaan mukaan ja verkossa tapahtuva toiminta voisi olla se vapaaehtoistoiminnan muoto, joka kiinnostaa nuoria (Hanifi 2013, 44). Sopivin verkkotoiminnan aika on työ- ja opiskelupäivän siirtymäaikoina. Sosiaalisen median käyttöhuiput osuvat aikaan ennen työn tai opiskelujen alkua ja loppua, sekä ruokatauoille. Myös matkat kodin ja työ- tai opiskelupaikan välillä ovat otollisia verkkoviestintään. (Pantzar 2011, Hanifin 2013, 44 mukaan.)

Heinonen & Medberg (2018, 658) toteavat ihmisten olevan nykyään jatkuvasti yhteydessä internetissä tietokoneiden tai erilaisten mobiililaitteiden kautta. Erityisesti nuoremmat sukupolvet jakavat niissä mielipiteitään, kokemuksiaan ja jokapäiväistä toimintaansa. Netnografinen tutkimus tapahtuu verkkoympäristöissä ja se on menetelmänä nopeampi, yksinkertaisempi ja paljon halvempi kuin perinteinen etnografia. He toteavat, että se on helposti yhdistettävissä muihin kvalitatiivisiin tutkimuksiin, kuten esimerkiksi haastatteluihin. Edelleen netnografisia tietoja kuvataan usein rikkaiksi ja realistisiksi kuvaamaan tarkasti asiakkaiden senhetkistä elämän todellisuutta. Netnografista tutkimusta tulisi laajentaa markkinointitutkimuksen lisäksi koskemaan yhteiskunnallisesti tärkeitä asioita, joilla on merkitystä yhteiskunnan toiminnalle. (Heinonen & Medberg 2018, 659, 668.)

6 POHDINTA

6.1 Tutkimuksen tarkastelu ja johtopäätökset

Tämän tutkimuksen heikkoutena voidaan pitää sitä, että se yhden henkilön subjektiivinen työ. Tutkimusaineiston valintaa ja analyysia ovat ohjanneet tutkijan valinnat, ja näin ollen näkemys on jäänyt yksipuoliseksi. Olen toki pyrkinyt objektiivisuuteen, sekä pyrkinyt valitsemaan laadukasta ja monipuolista aineistoa. Olen tarkastellut vapaaehtoistyötä Euroopan laajuisesti, ja mukana oli myös kaksi tutkimusta Aasiasta, sekä tutkimukset Yhdysvalloista ja Kanadasta. Näillä valinnoilla olen pyrkinyt luomaan vertailun mahdollisuuksia. Kirjallisuuskatsaus oli haasteellista yksin tehtäväksi ensikertalaiselle. Haasteellisuutta lisäsi myös se, että haastattelututkimuksen sijaan teinkin kirjallisuuskatsauksen, jonka takia aloitin ikään kuin alusta koko työn. Niin ikään vallitsevan pandemiankin takia yksin tekeminen vaati hyvin pitkälti itseohjautuvuutta ja -kuria. Vaarana oli myös ”sokeutua” omalle työlleen. Kahden tai kolmen tekijän resursseilla olisi ollut luontevaa jakaa töitä, sekä antaa ja saada palautetta. Tämä olisi edesauttanut jaksamista ja vähentänyt kuormittumista.

Tutkimuksen perusteella järjestöorganisaatioiden olisi hyvä kartoittaa omaa saavutettavuuttaan ja esteettömyyttään, sekä kartoittaa tämänhetkisiä verkostojaan ja sitä, kuinka verkostoja voisi laajentaa ja vahvistaa. Tutkimuksesta nousee vahvasti jatkotutkimuksen tarve selvittää ihmisten tämänhetkistä halukkuutta ja mahdollisuuksia lähteä mukaan vapaaehtoistoimintaan. Tutkimusta voisi toteuttaa kyselytutkimuksena ja / tai haastattelututkimuksena netnografian keinoin. Nyt kun elämme pandemian aiheuttamien rajoitusten aikaa, niin onkin otollinen aika, tai oikeammin välttämätöntäkin jokaisen pienimmänkin järjestöorganisaation kehittää edelleen valmiuksiaan ja taitojaan tietotekniikan saralla. Mahdotonta ei olisi myöskään rohkeasti tiedustella mahdollisia ammattilaisia auttamaan näissä asioissa, Pro bono hengessä. Pro bono hyväntekeväisyysprojektiin osallistuva alan ammattilainen saisi hyvän teon tekemisen lisäksi myös mahdollisesti ilmaista mainosta itselleen ja toiminnalleen.

Tätä tutkimusta voidaan omalta osaltaan hyödyntää osana rekrytoinnin kokonaisuutta. Tutkimuksessa on mielestäni melko laajasti perehdytty aihealueen teoriaan ja tutkimuksiin, kun otetaan huomioon, että työ on yksin tehty. Tutkimuksesta löytyy tietoa ja näkemystä vapaaehtoistyön ydinolemuksesta, motivaatioista, sekä siitä, miten nämä

nivoutuvat yhteen. Rekrytointiin liittyviä asioita ja ilmiöitä voi tarkastella jokaisen tutkimuskysymyksistä esiin nousseiden edellä mainittujen käsitteiden näkökulmista.

Kaiken kaikkiaan auttamisen halu, vapaaehtoistoimintaan osallistuminen, sekä hyväntekeväisyyteen osallistuminen rahan tai esimerkiksi vaatteiden lahjoittamisen muodossa tuntuu olevan hyvällä tolalla Suomessa. Halua ja tahtoa riittää ja usein myös järjestäjäorganisaatio ja toimija löytävät toisensa. Kuitenkin uusia toimijoita tarvitaan. Ensimmäisellä tutkimuskysymyksellä haettiin vastauksia kysymykseen: minkälaisia motivaatioita vapaaehtoistyön taustalla on? Ensimmäiseksi teemaksi nousivat sisäiset- ja ulkoiset motivaatiot.

Tutkimusten mukaan korkea älykkyys ja tietyt luonteenpiirteet, kuten empatia, korkea oikeudentaju, sinnikkyys, itsenäisyys, sosiaaliset taidot ja optimismi saattavat olla yhteydessä ihmisen altruistiseen käyttäytymiseen. Sisäisiä motivaatioita vahvistavia ja mahdollistavia tekijöitä ovat esimerkiksi hyvä mielenterveys ja itsetunto. Ulkoisesti vahvistavaksi on todettu hyvät suhteet läheisiin, sekä työn-, koulun- tai muun päivittäisen ympäristön tekijät, jotka mahdollistavat autonomiaa, ja joissa yksilö saa potentiaaliinsa nähden riittäviä haasteita, kuitenkin niistä ylikuormittumatta.

Hyvän olon tunne ja kokemus onnellisuudesta motivoivat ihmisiä vapaaehtoistyön pariin ja osallistumaan hyväntekeväisyyteen. Tutkimusten mukaan nuorten ja iäkkäämpien motivaatiot ja tekemisen tavat poikkeavat toisistaan. Iäkkäämmille on ominaisempaa osallistua konkreettisemmin vapaaehtoistyöhön ja nuoremmille osallistuminen hyväntekeväisyyteen esim. rahan lahjoittamisena on luontevampaa. Tämä johtunee osin erilaisista elämäntilanteista, sekä niihin liittyvistä ajankäytöllisistä seikoista. Myös kiireen kokemus on lisääntynyt, vaikka vapaa- aikaa on aiempaa enemmän. Iäkkäämmät sitoutuvat vapaaehtoistyöhön voimakkaammin kuin nuoremmat ikäpolvet, kun taas lyhytkestoisemmat vapaaehtoistyön muodot houkuttavat nuoria enemmän.

Toiseksi teemaksi nousi osallisuus. Se liittyy hyvin kiinteästi myös motivaatioihin. Osallisuuden merkitystä korostetaan myös poliittisissa ohjelmissa, ja se niin Suomen hallituksen kuin Euroopan unionin tavoitteissa. Osallisuus lisää ja tuottaa hyvinvointia, joka taas lisää toimintakykyä ja tuo elämään mielekkyyttä. Erityisesti syrjäytyneiden ja ikääntyvien kohdalla tämä on erityisen tärkeää, koska muuten heidän tilanteensa saattaisi heikentyä entisestään. Osallistuminen vapaaehtoistyöhön lisää osallisuuden tunnetta ja on osa yhteiskunnallista osallistumista ja kiinnittymistä yhteisöön. Vapaaehtoistyö on myös väylä mahdolliseen työllistymiseen tai opiskelun aloittamiseen. Tutkimuksista kävi ilmi, että

toiseksi suurin syy osallistua sotealojen järjestötoimintaan, oli halu tavata muita ja saada vertaistukea. Tämä koski niin miehiä kuin naitakiin ja se koettiin vahvasti osallisuuden kokemuksen vahvistumiseen.

Toisella tutkimuskysymyksellä hain vastauksia kysymykseen: miten rekrytoida uusia vapaaehtoistyöntekijöitä? Teemoiksi nousivat autonomia ja sosiaalinen media. Julkinen valta voidaan nähdä rekrytoinninkin mahdollistajana resurssien ja poliittisten päätösten takana, järjestäjäorganisaatio toiminnan johtamisen ja organisoinnin vastuuvelimenä, ja vapaaehtoistyöntekijä toimijana. Järjestäjäorganisaatioiden johtajuus ja organisoititaidot ovat avainasemassa myös rekrytointiin liittyvissä asioissa. Kuitenkin resurssien riittämättömyys saattaa aiheuttaa tilanteen, jossa rekrytointiin ei niitä enää riitä.

Kolmas esiin noussut teema oli autonomia. Järjestäjäorganisaation tulisi huomioida vapaaehtoistyöntekijöiden lähtökohtia paremmin. Kunkin järjestäjäorganisaation tulisi miettiä erilaisia tehtäviä, jotka sisältyvät toisaalta organisaation toimintaan ja eetokseen, ja samalla kuinka hyödyntää erilaisuutta vapaaehtoistyöntekijöiden voimavarana. Lahjakkuuksien ja vahvuuksien hyödyntäminen, sekä oikealle tekijälle oikeanlaisen toiminnan löytäminen on tärkeää ja vahvistaa myös autonomiaa. Etenkin nuorille ihmisille on tärkeää saada itse määrittellä miten he osallistuvat vapaaehtoistoimintaan, milloin se tapahtuu, sekä saada käyttää omia vahvuuksiaan hyödyksi vapaaehtoistoiminnassa. Heille tulisikin suoda tämä mahdollisuus, sekä antaa luottamusta ja vastuunkantoa sillä se kannustaa toimijan kiinnittymistä, joka taas vastavuoroisesti hyödyttää järjestäjäorganisaatiota.

Sosiaalinen media ja internet ovat hyvin vahvasti tätä päivää. Sosiaalinen media nousikin neljänneksi teemaksi. Sosiaalisen median mahdollisuudet nousivat esiin monissa tutkimuksissa etenkin verkostoitumisen, kuten myös tutkimuksellisesta näkökulmasta. Tietokoneiden ja muiden laitteiden käyttö on luontevaa lähes kaikille ainakin työikäisille, mutta etenkin nuorten keskuudessa. Sosiaalista mediaa tulisi hyödyntää huomattavasti aiempaa enemmän. Tietoteknisen osaamisen haasteet, sekä resurssit nousivat esiin tutkimuksissa. Etenkin pienemmissä paikallisyhdistyksissä tämä saattaa olla erityisen haasteellista. Toiminta on pienimuotoista ja ne toimivat jo valmiiksi vapaaehtoisvoimin.

6.2 Luotettavuus ja eettisyys

Tutkimusta tehdessä on noudatettava rehellisyyden, yleisen huolellisuuden ja tarkkuuden periaatteita. Omia eikä toisten tekstejä tule plagioida, ja viitteisiin ja lähdemerkintöihin tulee kirjata alkuperäiset kirjoittajat. Tuloksia tarkastellaan kriittisesti ja raportissa tulee selostaa käytetty menetelmä. (Hirsjärvi ym. 2016, 23–24, 26.) Olen ollut rehellinen ja vilpittömän toisia tutkijoita kohtaan. Olen kunnioittanut heidän työtään ja saavutuksiaan, vaikka ajoittain olen saattanutkin suhtautua kriittisesti lähteeseen tai sen sisältöön. Tutkimuksessa pyritään tuottamaan uutta tietoa ja tuodaan esille, kuinka vanhaa tietoa voidaan hyödyntää tai yhdistellä uudella tavalla. Tutkimustyötä tehdessä on ymmärrettävä, että käytännössä hyödynnettävää tietoa tuotetaan toimeksiantajan mielenkiinnon kohteet ja toiveet lähtökohtina. (Heikkilä ym. 2008, 18; Vilka 2015, 42, 52.)

Tutkija on itsensä lisäksi vastuussa myös suuren yleisön asenteista ja suhtautumisesta tutkimuksen tekemiseen. Tutkijan pitää välttää sellaisia tekoja ja toimintaa, jotka saattaisivat lisätä kielteistä suhtautumista tieteelliseen tutkimukseen. (Vilka 2006, 114.) Olen opinnäytetyön kaikissa vaiheissa ymmärtänyt, että itseni lisäksi edustan myös Turun ammattikorkeakoulua ja toimeksiantajaani. Olen pyrkinyt niissä tilanteissa, joissa opinnäytetyöni on tullut puheeksi ulkopuolisten kanssa, antamaan rehellisen ja positiivisen kuvan tutkimuksen tekemisestä ja sen vaiheista.

Olen tietoisesti toiminut kaikissa tutkimustyön vaiheissa siten, että en ole omien arvojeni, uskomusteni, iän tai sukupuolen yms., antanut vaikuttaa puolueettomuuteeni. Kirjallisuuskatsauksen on täytettävä tieteen metodille asetettavat yleiset vaatimukset. Näitä ovat mm. julkisuus, kriittisyys, objektiivisuus, ja itsekorjaavuus. Tulosten tulee olla julkisia ja kriittisesti arvioitavissa tiedeyhteisön taholta. Objektiivisuus todentuu, kun tutkijan mielipiteet tai muut auktoriteetit eivät vaikuta tutkimuskohteen ominaisuuksien tarkasteluun. (Salminen 2011, 1; Vilka 2015, 98.) Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen menetelmällisen väljyyden vuoksi eettisyys ja luotettavuus saattavat kärsiä tutkijan mahdollisen subjektiivisuuden synnyttämän vinouman seurauksena. Eettisyys korostuu tutkimustyön prosessin kaikissa vaiheissa, aineiston valinnasta aina kuvailun rakentamiseen juuri subjektiivisen luonteensa vuoksi. Tämän takia eri tutkijat voivat päätyä hyvinkin erilaisiin johtopäätöksiin, vaikka aineisto olisikin sama. (Kangasniemi ym. 2013, 297–298.)

6.3 Opinnäytetyön prosessi ja eteneminen

Opinnäytetyöni sai alkunsa Turun seudun valikkoryhmän toimeksiannosta. Tarkoitukseni oli erään Turun paikallisyhdistyksen messutyöryhmässä tehdä tutkimushaastattelu syksyllä 2020 järjestettävissä vapaaehtoistyön messuilla. Vielä alkukesästä 2020 näytti silti, että messut järjestettäisiin, mutta tiukentuneiden pandemian aiheuttamien rajoitusten vuoksi messut jouduttiin perumaan. Opinnäytetyön ohjaajan ja toimeksiantajan hyväksynnällä, päädyin tekemään kirjallisuuskatsauksen. Tutkimusmenetelmän muuttuessa myös tutkimuskysymykset piti muotoilla ja miettiä uudelleen. Alkuperäiset kysymykset: lisääkö messutapahtuma halukkuutta osallistua vapaaehtoistoimijuuteen? Miten messutapahtumaa voisi parantaa houkuttelevammaksi vapaaehtoistoimijuuden lisäämiseksi? olivat edelleen ajankohtaisia, ja vastauksia rekrytointiin liittyen hain edelleen kirjallisuuskatsausta tehdessäni. Lopulta päädyin kahteen tutkimuskysymykseen: Minkälaisia motivaatioita vapaaehtoistyön taustalla on? Miten rekrytoida uusia vapaaehtoistyöntekijöitä? Edellä mainituilla oli tarkoitus vastata toimeksiantajan uudelleen pohtimiin ja esittämiin kysymyksiin: miten houkuttaa ihmisiä vapaaehtoistoimintaan mukaan? Minkälaiset ihmiset tekevät vapaaehtoistyötä? Miten sukupuoli tai ikä näyttäytyy vapaaehtoistoimijuudessa?

Ensimmäisenä tutkin teoriaosiota varten vapaaehtoistyön ja -toimijuuden ilmiöitä ymmärtääkseni paremmin ensinnäkin, että missä määrin ja muodoissa sitä tehdään, ja minkälaiset ihmiset osallistuvat vapaaehtoistoimintaan. Toisekseen mitkä asiat ja/ tai mikä heitä siihen motivoi. Kolmanneksi nousi järjestäjäorganisaation ja julkisen vallan väliset synergiat ja niiden myötävaikuttava ja hyödyntävä aspekti koko vapaaehtoistoimijuuden kentillä. Tärkeimmäksi nousi yksilö, vapaaehtoistojen ja taustalla vaikuttavat motivaatiot. Vapaaehtoistyön- ja toimijuuden ilmiön hahmottamisen ja jonkinlaisen ymmärryksen asiasta saatuaani, perehdyin taustalla vaikuttaviin motiiveihin. Motivaatioiden kartoittamisen jälkeen saatoin perehtyä rekrytointiin. Rekrytointi on suuressa määrin motivointia, joten kaikki opinnäytetyöni kolme keskeistä asiaa: vapaaehtoistyön tekijöiden kartoittaminen, motivointi ja rekrytointi liittyvät vahvasti toisiinsa.

Ensi alkuun tuntui kovin työläältä lähteä ikään kuin alusta liikkeelle. Opinnäytetyön teoriaosuuden tekemiseen meni odotettua enemmän aikaa. Kirjallisuutta löytyi ja niihin paneutuminen vei aikaa. Samalla koin vahvasti aikataulun tiukkuuden ja ymmärrys työn laajuudesta ja aikaa vievyydestä selvisi jo heti opinnäytetyön varsinaisen työstämisen alussa. Tämä sai aikaan hetkellisesti panikointia, ahdistusta, riittämättömyyden tunteita

ja heräsi kysymys: saanko tätä ikinä tehtyä ollenkaan ja mitä jos tästä tuleekin epätydyttävä itseni, mutta ennen kaikkea ohjaajani ja vielä suuremmassa määrin toimeksiantajani näkökulmasta tarkasteltuna? Saanko vastauksia ja heitä tyydyttävää tietoa kerättyä niin, että se vastaa tutkimuksen tarkoitusta ja samalla täyttää hyvän tutkimuksen periaatteita ja kriteerejä?

Olen parhaan taitoni mukaan, kokemattomana tutkijana pyrkinyt löytämään aineiston, joka täyttäisi lukijan kriteerit ja etenkin toivon vilpittömästi, että toimeksiantajalleni tämä katsaus tuo uutta tietoa, jota pystytään käytännössäkin muodossa tai toisessa hyödyntämään. Ymmärrän omat rajoitteeni ja puutteeni tämänkaltaisen työn tekijänä. Olen kuitenkin kehittynyt tiedonhaun menetelmien hyödyntämisessä, tiedon kriittisessä tarkastelussa ja uskoakseni myös kirjoittajana. Olen saanut huomattavan paljon lisää ymmärrystä suomalaisen järjestökentän toiminnasta, sen yhteiskunnallisesta merkityksestä ja etenkin vapaaehtoistoiminnasta. Tulen varmasti hyödyntämään oppimaani tulevassa työssäni, oli se sitten julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin kentällä.

LÄHTEET

Bang, H. 2015. Volunteer age, job satisfaction, and intention to stay: A case of non-profit sport organizations. *Leadership & Organization Development Journal*. 36(2), 161-176. Viitattu 6.11.2020 <https://doi.org/10.1108/LODJ-04-2013-0052>

Chen, L.-K. 2016. Not just helping: What and how older men learn when they volunteer. *Educational Gerontology* 42(3), 175–185. Viitattu 29.10.2020 <https://doi.org/10.1080/03601277.2015.1085786>

de Wind, A.; van der Pas, S.; Blatter, B. M. & van der Beek, A. J. 2016. A life course perspective on working beyond retirement-results from a longitudinal study in the Netherlands. *BMC Public Health*, 16(1), 1–12. Viitattu 15.10.2020 <https://doi.org/10.1186/s12889-016-3174-y>

Euroopan unionin tilastotoimisto (Eurostat) 2019. Ageing Europe: Looking at the lives of older people in the EU. 2019 edition. Viitattu 18.09.2020 <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10166544/KS-02-19%E2%80%91EN-N.pdf/c701972f-6b4e-b432-57d2-91898ca94893>

Fogarty, S; Leu, A. 2019. Loistavaa! opas vapaaehtoisten motivoimiseen seurakunnassa. Suom. A. Leu. Helsinki: Aikamedia

Hakala, J. 2018. Toimivan tutkimusmenetelmän löytäminen. Teoksessa: R. Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. 5. uud. painos. Jyväskylä: PS- kustannus

Hakonen, A. 2015. Psykologiset motivaatioteoriat- milloin palkitseminen motivoi? Teoksessa: A. Hakonen & M. Nylander (toim.) Palkitseminen ihmisten johtamisessa. Jyväskylä: PS-kustannus

Hanifi, R. 2013. Voluntary Work, Informal Help and Trust: Changes in Finland. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 72, 32 – 46. Viitattu 5.11.2020 <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.02.004>

Heikkilä, A.; Nurmela, T. & Jokinen, P. 2008. Tutkiva kehittäminen. Avaimia tutkimus- ja kehittämishankkeisiin terveysalalla. Helsinki: WSOY

Helkama, K.; Myllyniemi, R.; Liebkind, K.; Ruusuvoori, J.; Lönnqvist, J-E.; Hankonen, N.; Mähönen, T A.; Jasinskaja-Lahti, I & Lipponen, J. 2015. Johdatus sosiaalipsykologiaan. 10. uud. painos. Helsinki: Edita

Hirsjärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P. 2016. Tutki ja kirjoita. 21. uud. painos. Helsinki: Tammi

Ilomäki, T.; Rinne, H.; Parkkinen, M. & Shemeikka, R. 2016. Taloudellisia vaikeuksia kokevien osallistuminen sotejärjestöjen toimintaan & apu osallistumisen syynä. Teoksessa: J. Murto & O. Pentala (toim.) Osallistuminen, hyvinvointi ja sosiaalinen osallisuus – ATH-tutkimuksen tuloksia Järjestökentän tutkimusohjelma. Osallistuminen, hyvinvointi ja sosiaalinen osallisuus ATH-tutkimuksen tuloksia: THL - Työpaperi 38/2016. Helsinki: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131489/URN_ISBN_978-952-302-757-2.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Jaakkola, T. & Liukkonen, J. 2002. Miten motivaatio on ymmärretty historian saatossa? Teoksessa: J. Liukkonen; T. Jaakkola & A. Suvanto (toim.) Rahasta vai rakkaudesta työhön? Mikä meitä motivoi? Jyväskylä: Likes-työelämäpalvelut Oy

Juhila, K. 2018. Aika, paikka ja sosiaalityö. Tampere: Vastapaino

Kangasniemi, M.; Utriainen, K.; Ahonen, S-M.; Pietilä, A-M.; Jääskeläinen, P. & Liikanen, E. 2013. Kuvailuva kirjallisuuskatsaus: eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsenettyyn tietoon. *Hoitotiede* 25 (4), 291–301. Viitattu 02.09.2020. <http://elektra.helsinki.fi.ezproxy.turkuamk.fi/se/h/0786-5686/25/4/kuvailev.pdf>.

Karjalainen, J. & Lehtelä, K-M. 2017. Sosiaaliturva, yhteisöapu, armelaisuus-ruoka-apu? Teoksessa S.Hänninen & P. Saikkonen (toim.) *Hyvinvointivaltio ylittää jälkensä*. Helsinki: Suomen Yliopistopaino

Karreinen, L. 2017. Teoksessa: M. Tennilä (toim.) 2017. *10 askelta parempaan vapaaehtoistoimintaan*. 3. painos. Helsinki: Vihreä Sivistysliitto ry

Kaukinen, R. 2015. Vuorovaikutus ja vapaaehtoisten inhimillisten voimavarojen tukeminen. Teoksessa: S. Riikonen & T. Nyman (toim.) *Moninainen ja kehittyvä järjestötoiminta Elinvoimaisuutta ja uudistavaa ajattelua toimintaympäristön muutoksessa*. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 10/2015. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu. Viitattu 2.9.2020 <http://urn.fi/URN:ISBN:%20978-952-456-223-2>

Korpi, T.; Laine, T. & Sojasalo, J. 2012. *Rekrytoinnin suhteellisuusteoria*. Helsinki: Management Institute of Finland MIF

Kuronen, T. 2015. *Hoivapommin purkajat*. Helsinki: Gaudeamus

Manninen, M. 2020. *Hyvät aiheet: Miksi autamme ja mitä siitä seuraa?* Jyväskylä: Kustannusosakeyhtiö Atena

Martela, F. 2015. *Valonöörit: Sisäisen motivaation käsikirja*. 5. painos. Helsinki: Gummerus

Netnography as a tool for understanding customers: implications for service research and practice. *Journal of Services Marketing*. 32(6), 657-679. Viitattu 6.11.2020 <https://doi.org/10.1108/JSM-08-2017-0294>

Niebuur, J.; van Lente, L.; Liefbroer, A. C.; Steverink, N. & Smidt, N. 2018. Determinants of participation in voluntary work: a systematic review and meta-analysis of longitudinal cohort studies. *BMC Public Health* 18(1), N.PAG. Viitattu 29.10.2020 <https://doi.org/10.1186/s12889-018-6077-2>

Nyman, T. 2015. Toimijuuden vahvistaminen ja johtaminen järjestötyössä. Teoksessa: S. Riikonen & T. Nyman (toim.) *Moninainen ja kehittyvä järjestötoiminta Elinvoimaisuutta ja uudistavaa ajattelua toimintaympäristön muutoksessa*. Humanistinen ammattikorkeakoulu julkaisuja, 10/2015. Helsinki: Humanistinen ammattikorkeakoulu. Viitattu 2.9.2020 <http://urn.fi/URN:ISBN:%20978-952-456-223-2>

Pessi, A-B; Oravasaari, T.; Lehtinen, S.; Seppänen, M. & Pöyhönen, P. 2011. Oikeus hoivaan, oikeus hoivata: pohdintoja vapaaehtoistoiminnan tukemisesta. *Yhteiskuntapolitiikka-YP* 76 (5), 581–585. Helsinki: Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 26.10.2020 <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe201209117879>

Pink, D. 2009. *Drive. The Surprising Truth About What Motivates Us*. New York: Riverhead Books

Pitkänen, T. & Tourunen, J. 2016. Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen toimintoihin osallistuneiden kansalaisten hyvinvointi kahden kyselytutkimuksen perusteella. Teoksessa: J. Murto & O. Pentala (toim.) *Osallistuminen, hyvinvointi ja sosiaalinen osallisuus – ATH-tutkimuksen tuloksia Järjestötoiminnan tutkimusohjelma. Osallistuminen, hyvinvointi ja sosiaalinen osallisuus ATH-tutkimuksen tuloksia: THL - Työpöytä* 38/2016. Helsinki: Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131489/URN_ISBN_978-952-302-757-2.pdf?sequence=1&isAllowed=y

- Pramathevan, G. S., & Garces-Bacsal, R. 2012. Factors Influencing Altruism in the Context of Overseas Learning Experiences Among Gifted Adolescent Girls in Singapore. *Roeper Review*, 34(3), 145–157. Viitattu 27.10.2020 <https://doi.org/10.1080/02783193.2012.686421>
- Rahikka, A. 2013. Dialogi auttavissa verkkopalveluissa. Sosiaali- ja terveystieteiden ammattilaisten kertomuksia kommunikaatiosta. Väitöskirja. Sosiaalitieteiden laitos. Sosiaalitieteiden laitoksen julkaisuja 2013:16. Helsinki: Helsingin yliopisto. Viitattu 8.10.2020 https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/41885/rahikka_vaitoskirja.pdf?sequence=1
- Räihä, K., Äyräväinen, I., Rantakokko, M., Lyyra, T. & Rantanen, T. 2012. Toiminnan mielekkyys vapaaehtoistyössä. Jyväskylä: Kasvun ja vanhenemisen tutkijat ry. *Gerontologia* 26(4), 224–234. Jyväskylän yliopisto, terveystieteiden laitos. Viitattu 24.10.2020 <http://elektra.helsinki.fi/se/g/0784-0039/26/4/toiminna.pdf>
- Rajaniemi, J. 2009. Mielekkäästi vapaaehtoistoiminnassa. Tuloksia kyselystä järjestöjen ikääntyneille jäsenille. Raportteja 2/2009 Helsinki: Ikäinstituutti
- Reiss, S.; Mayor, P. & Pulkkinen, R. 2018. Reiss Motivation Profile: mikä sinua motivoi. Suom. R. Pulkkinen. Helsinki: Suomen Motivaatiotalo Oy
- Richer, J. 2017. The Richer way : how to get the best out of people. London: rh Business Books
- Rope, T. & Kettunen, S. 2012. Halujohtaminen. Helsinki: Kauppakamari
- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006. KvaliMOTV - menetelmäopetuksen tietovaranto. Kvalitatiivisten menetelmien verkko-oppikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaristo. Viitattu 5.4.2019 <https://www.fsd.uta.fi/fi/tietoarkisto/julkaisut/kvalimotv.pdf>
- Salli, M. & Takatalo, S. 2014. Loista rekrytoijana- hoida kosiomatka tyylillä. Helsinki: Kauppakamari
- Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasan Yliopiston julkaisuja 62/2011. Viitattu 6.9.2020 https://www.univaasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf
- Seppänen, A- M; Pessi, A- B; Grönlund, H. & Paakkanen, M. 2017. Myötätunto-ihmisyyteen vastaaminen. Teoksessa: A- B. Pessi; F. Martela & M. Pakkanen (toim.) Myötätunnon mullistava voima. Jyväskylä: PS- kustannus
- Suomen sosiaali ja terveys ry. (SOSTE) 2018. Sosiaali- ja terveystieteiden keskeinen kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan kenttä. Viitattu 25.12.2019 <https://www.soste.fi/sote-jarjestot/sosiaali-ja-terveysjarjestot-ovat-keskeinen-kansalais-ja-vapaaehtoistoiminnan-kentta/>
- Suomen virallinen tilasto (SVT) 2018. Vapaa-ajan osallistuminen 2017, 2. Miehet ja naiset tekivät yhtä paljon vapaaehtoistyötä. Helsinki: Tilastokeskus. Viitattu 16.9.2020 http://www.stat.fi/til/vpa/2017/vpa_2017_2018-08-30_kat_002_fi.html
- Tanskanen, A. & Danielsbacka, M. 2015. Ovatko vapaaehtoistyö ja hyväntekeväisyys yhteydessä onnellisuuteen? *Yhteiskuntapolitiikka* 80 (5), 469–481. Viitattu 10.10.2020 https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/127069/yp1505_tanskanen.pdf?s
- THL 2020. Vapaaehtoistoimintaa järjestämällä ja tukemalla voidaan lisätä osallisuutta. Viitattu 4.9.2020 <https://thl.fi/fi/web/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/osallisuuden-edistaminen/heikoimmassa-asemassa-olevien-osallisuus/osallisuuden-edistamisen-mallit/vapaaehtoistoimintaa-jarjestamalla-ja-tukemalla-voidaan-lisata-osallisuutta>
- Tieteen termipankki. 2020. Filosofia: altruismi. Viitattu 24.9.2020 <https://tieteentermi-pankki.fi/wiki/Filosofia:altruismi>

- Väestöliitto 2020. Viitattu 29.10.2020 https://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/tilastoja/syntyvyys/syntyneiden-maara/
- van Campen, C.; de Boer, A. H. & Iedema, J. 2013. Are informal caregivers less happy than noncaregivers? Happiness and the intensity of caregiving in combination with paid and voluntary work. *Scandinavian Journal of Caring Sciences* 27(1), 44–50. Viitattu 29.10.2020 <https://doi.org/10.1111/j.1471-6712.2012.00998.x>
- van Steenbergen, E.; van Dongen, J. M.; Wendel-Vos, G. C. W.; Hildebrandt, V. H. & Strijk, J. E. 2016. Insights into the concept of vitality: associations with participation and societal costs. *European Journal of Public Health* 26(2) 354–359. Viitattu 28.10.2020 <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckv194>
- Vasalampi, K. Itsemääräämisteoria. 2017. Teoksessa: K. Salmela-Aro; J. Nurmi & T. Feldt (toim.) *Mikä meitä liikuttaa: Motivaatiopsykologian perusteet*. 3. uud. painos. Jyväskylä: PS-kustannus
- Vilka, H. 2006. *Tutki ja havainnoi*. Helsinki: Tammi
- Vilka, H. 2015. *Tutki ja kehitä*. 4. uud. painos. Jyväskylä: PS-kustannus
- Willberg, E. 2015. Sitran selvityksiä 93/2015. Viitattu 26.12.2019 <https://media.sitra.fi/2017/02/27174908/Selvityksia93-2.pdf>
- Yang, W. 2017. Does ‘compulsory volunteering’ affect subsequent behavior? Evidence from a natural experiment in Canada. *Education Economics* 25(4), 394–405. Viitattu 26.10.2020 <https://doi.org/10.1080/09645292.2016.1182622>
- Yeung, A-B. 2005. Tutkimustyökaluja vapaaehtoismotivaation mysteeriiin. Teoksessa: M. Nylund & A-B. Yeung (toim.) *Vapaaehtoistoiminta: anti, arvot ja osallisuus*. Tampere: Vastapaino

Tiedonhakutaulukko

Tietokanta	Hakusana(t)	Rajaukset	Osumat	Käytetyt osu- mat
Arto	vapaaeht* OR autta* OR rekry*	väitöskirja, pro gradu tai ylempi AMK- opinnäytetyö, aikarajaus 2010–2020	54	1
Arto	vapaaeht*	verkossa saa- tavilla, tutki- musjulkaisu, aikarajaus 2010-2020	1	1
Julkari	“vapaaehto- istyö”	aikarajaus 2010-2020	4	4
Arto	vapaaeht* AND Eurooppa	verkossa saa- tavilla, alue Eu- rooppa, aikara- jaus 2010– 2020	1	0
Academic Search Elite (EBSCOHost)	voluntary work AND motiva- tion	koko teksti, vertaisarvioitu, englanninkieli- nen, aikarajaus 2010–2020	8	1

Academic Search Elite (EBSCOHost)	voluntary work AND motivation AND recruitment	Koko teksti, vertaisarvioitu, englanninkielinen, aikarajaus 2010–2020	3	1
Academic Search Elite (EBSCOHost)	voluntary work AND altruism	Koko teksti, vertaisarvioitu, englanninkielinen, aikarajaus 2010–2020	14	3
Academic Search Elite (EBSCOHost)	voluntary work AND motivation AND europe	Koko teksti, vertaisarvioitu, englanninkielinen, aikarajaus 2010–2020	3	0
Elsevier: Science Direct	"voluntary work" AND motivation	tutkimusartikkeli, Procedia-Yhteiskunta- ja käyttäytymistieteet, aikarajaus 2010–2020	21	1
Elsevier: Science Direct	"voluntary work" AND motivation AND recruiting	tutkimusartikkeli, Yhteiskuntatiede ja lääketiede, aikarajaus 2010–2020	12	0
Emerald Insight (Journals)	"voluntary work" AND motivation AND recruiting	tutkimusartikkeli, aikarajaus 2010–2020	93	2

Cinahl Complete (EBSCO-Host)	(MH "Humanitarian AID+/SN) AND European union OR voluntary work	kokoteksti, abstrakti, tiivistelmä, akateeminen julkaisu, vertaisarvioitu, aikarajaus 2010–2020	45	2
Google Scholar	allintitle: "voluntary work"	avainsana otsikossa, aikarajaus 2010–2020	237	1
Google Scholar	allintitle: "vapaaehtoistyö"-opinnäytetyö	avainsana otsikossa, aikarajaus 2010–2020	45	1

Tutkimustaulukko

Tekijä(t), julkaisu- vuosi ja -maa	Tutkimuksen tarkoi- tus	Menetelmä, otos	Tutkimuksen kes- keiset tulokset
Kuronen 2015 Suomi	Kuvaus ja pohdinta suomalaisen hoivatyön tulevaisuudesta	Tutkijan omiin kokemuksiin perustuva empiirinen tutkimus	Vapaaehtoistoiminnan asettuminen ja asema hoivatyön kentällä ristiriitaista. Jos vapaaehtoistyöstä maksetaan korvausta, niin täyttääkö se enää vapaaehtoisuuden merkit?
Räihä, Äyräväinen, Rantakokko, Lyyra, & Rantanen 2012 Suomi	Kerätä tietoa siitä, miten vapaaehtoistyöntekijät kokevat vapaaehtoistyön merkityksen	VAU-hankkeeseen osallistuneiden eläkeikäisten vapaaehtoistyöntekijöiden täyttämät tutkimushankkeeseen liittyneet puolistrukturoidut päiväkirjat (n=63)	Hankkeeseen osallistuneet pitivät vapaaehtoistyötä arvokkaana, tutkimuksen mukaisena, ja että vapaaehtoistyön toteuttaminen tarjoaa myönteisiä kokemuksia ja haasteita
Murto & Pentala (toim.) 2016 Suomi	Selvittää työikäisten sosiaali- ja terveysalan järjestöjen toimintaan osallistumisen yleisyyttä eri alueilla koettujen taloudellisten vaikeuksien mukaan. Tavoitteena oli myös	Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tuottaman Alueellisen terveys ja hyvinvointi -tutkimuksen (ATH) aineisto vuosilta 2013–2015. Tutkimuksen vastausprosentti oli 54 %. ATH-	Naisten osallistuminen oli yleisempää. Tilastollisesti merkitsevää eroa taloudellisista vaikeuksista kärsivien ja muun väestön osallistumisen suhteen ei ollut. Sekä miesten että naisten

	tarkastella pelkää- tään sote-järjestö- jen toimintaan osal- listuneiden ilmoitta- mia osallistumisen syyitä verrattuna muihin järjestöihin osallistuneiden syi- hin.	aineiston otos poi- mittiin satunnais- otannalla koko vä- estön kattavasta Väestörekisterikes- kuksen rekisteristä. 25–64 –vuotiaat N = 51 661 .	osallistuminen oli yleisintä maaseu- dulla. Miehillä ta- loudelliset vaikeu- det vaikuttivat lisää- vän osallistumista. Sote-järjestöihin osallistuneilla pai- nottuivat eniten apuun liittyvät syyt.
Pirnes & Tiihonen 2011 Suomi	Pohtia yhteiskun- nan kehittämismah- dollisuuksia, sekä miten yhteiskunnan tuottamiseen osal- listuvien eri toimija- tahojen roolit, vas- tuut ja tehtävät jae- taan	Analyysi yhteiskun- nan kehittämismah- dollisuuksista	Kansalaisten ja yh- teiskunnan hyvää tavoitteleva toi- minta voi perustua ainoastaan eri sek- toreiden väliseen roolitukseen ja yh- teistyöhön
Pessi; Oravasaari; Lehtinen; Seppä- nen & Pöyhönen 2011 Suomi	Kuinka tukea julki- sen sektorin ja va- paaehtoistoimin- nan välistä yhteis- toimintaa, vapaa- ehtoistoimijan, jär- jestön ja julkisen vallan näkökulmista tarkasteltuna. Miten parantaa parhaim- man lopputuloksen saavuttamiseksi?	Suomen Akatemian rahoittaman, dos. Pessin johtaman "Religion in Trans- forming Solidarity" - tutkimusryhmän jul- kaisu: Pohdintoja vapaaehtoistoimin- nan tukemisesta	Verkostoitumista, viestinnän ja toi- minnan monimuo- toisuutta tukemalla ja vastuukysymyk- sien selkeyttämi- sellä voidaan kehit- tää yhä paremmin kaikkia palvelevaa kansalaisyhteis- kunnan ja julkisen sektorin synergiaa
Rahikka 2013 Suomi	Analysoida miten työntekijät nimeä- vät palveluita sekä	Haastattelututki- mus	Verkkopalveluja ku- vattiin matalana kynnyksenä,

	<p>sitä, miten työntekijöiden ja palveluita käyttävien asiakkaiden välinen kommunikatio toteutuu</p>	<p>N = 18 verkkopalvelujen parissa työskentelevää työntekijää</p>	<p>ehkäisevän työn paratiisina ja polkuna avun piiriin. Verkkopalvelut kytetään perinteiseen kasvokkain tapahtuvaan auttamiseen, ja sosiaaliset eivätkä niinkään teknologiset ulottuvuudet korostuvat</p>
<p>Tanskanen & Danielsbacka 2015 Suomi</p>	<p>Selvittää tuottaako kansalaisyhteiskunnan toimintaan (vapaaehtoistyö ja hyväntekeväisyys) osallistuminen hyvinvointia ja/tai onnellisuutta osallistujille itselleen.</p>	<p>Sukupolvien ketju - tutkimushankkeen postikysely vuonna 2012 1945–1950 syntyneet N= 2 278 ja heidän 1962–1993 syntyneet täysi-ikäiset lapsensa N= 1 753</p>	<p>Hyväntekeväisyysjärjestöille lahjoittavat nuoremman sukupolven edustajat ovat muita onnellisempia. Vapaaehtoistyö taas on yhteydessä suurempaan onnellisuuden suurten ikäluokkien edustajilla</p>
<p>de Wind; van der Pas; Blatter & van der Beek 2016 Alankomaat</p>	<p>Tutkia työn motiivien ja motivaation, terveyden, työn ominaispiirteiden, taitojen sekä taloudellisen ja sosiaalisen tilanteen vaikutusta eläkkeelle siirtymiseen</p>	<p>Kyselytutkimus vuosina 2010; 2011; 2012 ja 2013. 57–67-vuotiaat eläkeläiset N= 1,054</p>	<p>Vapaaehtoistyön tekeminen on merkittävä tekijä työn tekemiselle eläkkeelle pääsyn jälkeen</p>
<p>Yang 2017 Kanada</p>	<p>Arvioida lukio-opiskelijoiden tekemän ”pakollisen” vapaaehtoistyön</p>	<p>Laaja pitkittäistutkimus, kaksi erikseen kerättyä</p>	<p>Velvoite tehdä vapaaehtoistyötä vähensi oppilaiden todennäköisyyttä</p>

	vaikutusta nuorten lukion jälkeiseen halukkuuteen osallistua vapaaehtoistyöhön	ikäluokkatutkimusta aikavälillä 1999–2008 1. ryhmä v. 1999 15-vuotiaat N ≈ 30 000 2. ryhmä v. 1999 18–20-vuotiaat N ≈ 22 000 Viimeinen seuranta-aastattelu 2008	tehdä vapaaehtoistyötä ensimmäisen lukion päättymisen jälkeisen vuoden aikana, kuin muuten olisi ollut odotettavissa. Suoraan negatiivinen vaikutus velvoitteella oli niihin oppilaisiin, jotka eivät jatkaneet opiskelua lukion jälkeen
Pramathevan & Garces-Bacsal 2012 Singapore (Singaporen tasavalta)	Tutkia altruistisen käyttäytymisen sisäisiä motiiveja, sekä ulkoisia tekijöitä, jotka voisivat vaikuttaa tähän käytökseen	Haastattelututkimus ja kyselytutkimus (tarkoin valittu, parhaimmisto koulun (OSL (overseas service-learning) projektiin osallistuneiden joukosta) 15–17-vuotiaat erityislahjakkaat tytöt N = 10	Tietyt luonteenpiirteet, esim. empatia, korkea oikeustaju ja sinnikkyys liittyivät sisäisiin motivaatioihin. Sosiaaliset tekijät, kuten läheiset perhesuhteet, sekä oppimisympäristö ja projektiin osallistuminen lisäsivät altruismia.
van Steenbergen; van Dongen; Wendel-Vos; Hildebrandt & Strijk 2016 Alankomaat	Kerätä tietoa elinvoimaisuuden, osallistumisen ja yhteiskunnallisten kustannusten välisistä yhteyksistä	Poikittaistutkimus, joka suoritettiin internet-kyselynä 20 ≥ vuotiaat (keski-ikä 46 v., naisia 50,2 %) N = 8015	Korkea elinvoimaisuus yhdistettiin lisääntyneeseen kykyyn tehdä vapaaehtoistyötä, sekä epävirallista hoiva-työtä. Tehty hoiva-työ koettiin vähemmän taakkana. Taloudellisesti

			yhdenkin elinvoimapisteen korotus säästi terveydenhoitokuluissa 214 €/ vuosi
Chen 2016 Taiwan	Tarkastella vapaaehtoistyötä uudesta, oppimisen resurssin näkökulmasta	Haastattelututkimus 60 ≥ vuotiaat miehet, jotka osallistuneet säännöllisesti viimeisen kahden vuoden aikana formaaliin, järjestön organosoimaan vapaaehtoistyöhön N = 17	Vapaaehtoistyö koettiin sekä altruistisena toimintana, että oppimisprosessina. Vapaaehtoistyö koettiin erittäin tärkeäksi osaksi nykyistä elämää
Niebuur; van Lente; Liebroer; Steverink & Smidt 2018 Alankomaat	Tunnistaa potentiaalisten vapaaehtoistyöntekijöiden määrääviä ominaisuuksia	Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja meta-analyysi Aineiston tietokannat: MEDLINE, PsycINFO, SocINDEX, Business Source Premier, and EconLi	Sosioekonomisella asemalla, naimisissa olemisella, sosiaalisen verkoston koolla, uskonnollisuudella ja aiemmilla vapaaehtoistyön kokemuksilla oli positiivisia yhteyksiä vapaaehtoistoimijuuteen. Ikä, toiminnalliset rajoitukset ja vanhemmuuteen siirtyminen puolestaan vaikuttivat käänteisesti vapaaehtoisuuteen

van Campen; de Boer & Iedema 2013 Alankomaat	Ovatko epävirallista hoitotyötä tekevät vähemmän onnellisia kuin ne, jotka eivät osallistu/ tee hoivatyötä, sekä miten vapaaehtoistyön (yhdistyksissä yms. toimijat), epävirallisen hoitotyön ja palkkatyön yhdistäminen vaikuttavat onnellisuuteen	Väestötutkimus 16 ≥ vuotiaat Ei- hoivatyötä tekevät N = 1765 Informaalia hoivatyötä tekevät N = 336	Onnellisimpia olivat ne, jotka tekivät palkkatyön lisäksi vapaaehtoistyötä, mutta ei hoivatyötä. Seuraavaksi onnellisimpia olivat ne, jotka tekivät kaikkia kolmea. Vähiten onnellisia olivat ne, jotka tekivät pelkästään epävirallista hoitotyötä
Hanifi 2013 Suomi	Tarkastella vapaaehtoistyön ja epävirallisen avun yhteyttä kansalaisten luottamukseen Suomessa viimeisten kymmenen vuoden aikana	Tilastokeskuksen ajankäyttötutkimus: haastattelut ja osallistujien päiväkirjat 4/ 2009–5/2010 10 ≥ vuotiaat N = 4,499 kotitaloutta	Työttömien, kroonisesti sairaiden ja eläkeläisten luottamus oli vähäisempää kuin muilla kansanryhmillä
Bang 2015 USA	Tutkia eri ikäisten vapaaehtoisten johtaja - jäsen suhdetta vapaaehtoistyöhön sen vaikutuksen, uskollisuuden, panostuksen ja ammatillisen kunnioituksen näkökulmista, sekä tyytyväisyyden ja iän vaikutuksia jatkaa työskentelyä voittoa	Sarja moderoituja hierarkkisia moniregressioanalyysijä N = 214 vapaaehtoisen kyselyvastauksista 22:ssa voittoa tavoittelemattomassa urheiluorganisaatiossa	Nuoremmille vapaaehtoisille ammatillinen kunnioitus oli tärkeämpää kuin tyytyväisyys itse työhön, kun taas vanhemmille vapaaehtoisille tyytyväisyys oli tärkeämpi syy jatkaa vapaaehtoistyössä

	tavoittelemattomissa urheiluyhdistyksissä		
Heinonen & Medberg 2018 Suomi	Tarkastella kuinka netnografia voi menetelmänä auttaa palveluiden tutkijoita ja ammattilaisia keräämään ja tutkimaan tietoa asiakkaiden mielipiteistä, kokemuksista ja käytöksestä	Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja analyysi Aineiston tietokannat: ABI/ Proquest, Business Source/EBSCO, Emerald, ScienceDirect/ Elsevier, JSTOR, SAGE, Springer Link and Wiley Online N = 321 verkkotutkimusta, jotka julkaistiin markkinointilehdissä vuosina 1997–2017	Verkkotiede voi tarjota ennenäkemättömiä mahdollisuuksia käyttää realistista online-tietoa ihmisten käyttäytymisestä. Netnografista tutkimusta voidaan hyödyntää esimerkiksi mainonnassa, palveluinnovaatioissa ja yleiseen kartoitukseen
Nyman & Riikonen 2015	Tarkastella järjestötyön ilmiötä tunnistamalla kolmannen sektorin erilaisia arvolähtökohtia, erityispiirteitä, monipolvisuutta ja monimuotoisuutta	Artikkelikokoelma N = 12 kirjoittajaa, jotka ovat järjestökentän tunnustettuja ammattilaisia ja Humakissa työskenteleviä järjestötyön asiantuntijoita	Järjestöorganisaatioiden johtajuus on edellytys organisaation toiminnan jatkuvuudelle. Vapaaehtoistoimijuus vaatii niin ikään organisointia ja vapaaehtoistoimijoiden